

KØBENHAVNERNES KULTURVANER

KFF, SERVICECENTRET 2013

INDHOLD

INDLEDNING.....	3
RESUMÉ.....	5
BIBLIOTEKER.....	8
KULTURHUSE.....	15
MUSEER OG KUNSTHALLER.....	19
IDRÆT.....	21
FRIVILLIGHED.....	28

INDLEDNING

Denne rapport omhandler københavnernes kulturforbrug og udviklingen heri. Grundlaget for rapporten er en borgerpanelundersøgelse gennemført for KFF i april 2013, en sammenlignelig borgerpanelundersøgelse gennemført for KFF i efteråret 2009 samt *Danskernes Kulturvaner 2012*¹ (fremover Kulturvaneundersøgelsen). Der udover inddrages andre relevante undersøgelser til brug for beskrivelse af udviklingen på de enkelte kulturområder.

Borgerpanelundersøgelserne

Borgerpanelsundersøgelsen 2013 er gennemført af CEM Institute - Voxmeter ApS i april måned. 2000 personer over 14 år med bopæl i Københavns Kommune har deltaget. Deltagerne afspejler kommunens demografiske sammensætning². Borgerpanelet afdækker brug og ikke-brug af KFF's institutioner. Herudover indeholder undersøgelsen et tema om frivillighed – her ses der nærmere på københavnernes syn på, samt lyst og forventninger til, en frivillig indsats på KFFs institutioner.

Borgerpanelundersøgelsen fra 2009 er gennemført af Catinét A/S (nu CEM Institute - Voxmeter ApS). I denne undersøgelse deltog i alt 1286 personer over 14 år bosiddende i Københavns Kommune.

Kulturvaneundersøgelsen

Kulturvaneundersøgelsen er baseret på besvarelser fra 3.628 danskere over 14 år indsamlet i første halvår af 2012³. Kulturvaneundersøgelsen omhandler kulturforbrug i bredeste forstand, men der er på flere områder mulighed for at sammenligne Kulturvaneundersøgelsens resultater for københavnernes med borgerpanelundersøgelserne. I Kulturvaneundersøgelsen deltager for få københavnere til, at resultaterne for Københavns Kommune alene er statistisk valide. Det har derfor været nødvendigt at inkludere Frederiksberg og Tårnby Kommuner for at opnå en tilstrækkelig valid stikprøve. Kulturforbruget blandt borgerne i disse kommuner adskiller sig erfaringsmæssigt ikke nævneværdigt fra kulturforbruget blandt borgerne i Københavns Kommune. Datamaterialet er dog stadig for lille til, at der kan foretages yderligere opdelinger på eksempelvis alder og køn.

Sammenligning

Resultaterne fra ovenstående undersøgelser sammenholdes på udvalgte spørgsmål med resultaterne fra borgerpanelet gennemført i 2009 og Kulturvaneundersøgelsen fra 2004 (Kulturministeriet). Københavnerne kan desværre ikke isoleres i Kulturvaneundersøgelsen fra 2004, hvorfor sammenligninger vil være på lands- eller landsdelsplan. Herudover inddrages enkelte resultater fra undersøgelser gennemført af Idrættens Analyse Institut o.a.

Statistisk usikkerhed

Der opereres med et signifikansniveau på 5 %, hvilket betyder, at man med 95 % sikkerhed kan afvise, at effekter (mellem to variable) er opstået tilfældigt. Observerede forskelle er markante, dvs. at de skyldes andet end tilfældig variation.

Ift. procentandele er den største mulige usikkerhed på +/- 2,19 procentpoint for procentandele i borgerpanelundersøgelsen 2013, +/- 2,79 procentpoint for procentandele i borgerpanelundersøgelsen 2009 og +/- 5 procentpoint for procentandele i Kulturvaneundersøgelsen 2012. Dette er vigtigt, at være opmærksom på. Når borgerpanelet 2013 eksempelvis viser, at 3 % af københavnernes ikke besøger bibliotekerne, men udelukkende benytter bibliotekernes nettilbud, betyder det, at vi ved med sikkerhed at dette gælder for 3 % af stikprøven, men når vi heraf udleder, hvor stor en andel af københavnernes dette

---

¹ Gennemført af Pluss Leadership og Epinion for Kulturministeriet 2012.

² Der anvendes en vægtning på køn og alder for at sikre en repræsentativ stikprøve. Dette gælder også for Kulturvaneundersøgelsen 2012.

³ Nydanskernes og de 5-14-åriges kulturforbrug bliver analyseret selvstændigt i Kulturvaneundersøgelsen. Stikprøverne for disse grupper er så små, at det kun er muligt at foretage en landsdækkende analyse af kulturforbruget.

gælder for, er de 3 % behæftet med en usikkerhed på +/- 2,19 procentpoint. Andelen kan altså ligge mellem 0,81 % til 5,19 %.

Der er enkelte tilfælde, hvor resultaterne i Borgerpanelundersøgelsen 2013 og københavner-stikprøven i Kulturvaneundersøgelsen 2012 ligger langt fra hinanden på identiske spørgsmål. I disse få tilfælde anvendes resultatet fra Borgerpanelsundersøgelsen 2013, da stikprøven her har en højere statistisk validitet end den forholdsvis lille københavner-stikprøve i Kulturvaneundersøgelsen 2012.

RESUMÉ

Københavnerne er aktive

Københavnerne er meget aktive på kultur- og fritidsområdet – ca. 93 % besøger enten et bibliotek eller et kulturhus mindst én gang om året eller dyrker idræt mindst én gang om måneden. Som vi skal se i det følgende, er københavnernes på mange områder mere aktive end befolkningen som helhed.

Københavnerne benytter bibliotekerne hyppigere end befolkningen som helhed.

29 % af københavnernes kommer på bibliotekerne mindst én gang om måneden og 72 % af københavnernes benytter biblioteket mindst én gang om året. For danskerne som helhed er tallene hhv. 25 % og 55 %. Andelen af borgere, der aldrig benytter biblioteket, er væsentlig mindre i København end i resten af landet – ca. 9 % mod ca. 22 %.

Tendens til faldende besøgsfrekvens blandt en del af biblioteksbrugerne.

36 % af københavnernes angiver, at de besøger bibliotekerne mindre end 2 gange om året. I 2009 var tallet 25 %. Der er således en stor del af borgerne, der kommer mindre på biblioteket end tidligere. Udviklingen har dog ikke betydet en nedgang i besøgstillene, hvilket blandt andet kan skyldes, at de ugentlige brugere kommer flere gange om ugen end tidligere. Samtidig er Københavns Kommunes befolkning siden 2009 vokset med ca. 2 % årligt⁴. Stigningen i indbyggertallet er efter al sandsynlighed en af årsagerne til stigningen i antallet af registrerede lånere – disse flere, men mindre aktive lånere, er formodentlig medvirkende til, at besøgstillene på bibliotekerne ikke har udviklet sig negativt.

22 % af københavnernes kan 'helt sikkert' forestille sig at benytte bibliotekerne mere – heraf besøger 1/5 bibliotekerne 1-2 gange om året eller sjældnere, hvilket svarer til knap 5 % af københavnernes.

Bibliotekernes nettilbud

Københavnernes bruger bibliotekernes nettilbud mere end befolkningen samlet set – 16 % af københavnernes benytter bibliotekernes nettilbud mindst én gang om måneden, mens 32 % gør brug af nettilbud mindst én gang om året. For befolkningen som helhed er tallet hhv. 12 % og 25 %. Ca. 14 % af københavnernes læser e-bøger mod 8 % af den samlede befolkning. Halvdelen af københavnernes besøger aldrig bibliotekerne på nettet. Ca. 3 % af københavnernes benytter udelukkende bibliotekernes nettilbud, og kommer således ikke fysisk på biblioteket. Halvdelen af de københavnske e-bogslæsere låner e-bøger på biblioteket⁵.

Kulturhusene har godt fat i københavnernes

Kulturhusene har generelt godt fat i københavnernes. 70 % af københavnernes er brugere af kulturhusene. 41 % af københavnernes kommer på et kulturhus mindst én gang om året – i 2009 var det 36 %⁶. Ifølge Kulturvaneundersøgelsen har 12 % af den samlede befolkning besøgt et kulturhus indenfor det seneste år⁷. Andelen af københavnere, der aldrig besøger kulturhusene er 30 %, hvilket er samme andel som i 2009.

Kulturhusene har formået at øge kendskabet til deres tilbud blandt de københavnere, der aldrig kommer i et kulturhus. 2/3 af ikke-brugerne kender kulturhusenes tilbud i 2013 mod 1/3 i 2009. Det øgede kendskab til kulturhusenes tilbud har dog ikke øget interessen blandt ikke-brugerne – tværtimod er 35 % ikke interesserede i kulturhusenes tilbud mod 20 % i 2009. Noget tyder således på, at kendskab alene ikke er nok til, at gøre ikke-brugerne interesserede i kulturhusenes tilbud.

---

⁴ Se tabel 2 på side 8.

⁵ Vær opmærksom på, at den statistiske usikkerhed er +/- 2,19 procentpoint – dvs. det eneste vi med sikkerhed ved er, at andelen af københavnere, der udelukkende bruger bibliotekernes nettilbud ligger i intervallet 0,81 – 5,19 %. De nævnte 3 % er andelen af stikprøven – dette tal kan angives med sikkerhed, da vi kender stikprøven. Usikkerheden opstår, når dette resultat bredes ud på hele den københavnske befolkning.

⁶ Både borgerpanel 2013 og 2009 inkluderer børnekulturhuse.

⁷ Dette inkluderer børnekulturhuse.

Flere unge i kulturhusene

Borgerpanelundersøgelsen underbygger resultaterne fra KFF-brugerundersøgelsen 2012, der viste, at kulturhusene har bedre fat i de helt unge end tidligere. 37 % af 14-25-årige kommer på kulturhusene mindst én gang om året, mens ca. 1/3 af aldersgruppen aldrig kommer på kulturhusene. Ifølge undersøgelsen 'Københavnernes Kulturvaner' besøgte 3/4 af københavnere under 30 år i 2006 aldrig kulturhusene⁸.

Borgerpanelundersøgelsen viser i lighed med KFF-brugerundersøgelsen 2012, at alderssammensætningen blandt brugerne af kulturhusene i høj grad afspejler alderssammensætningen blandt københavnere som helhed. De yngre aldersgrupper er således ikke længere underrepræsenterede på kulturhusene.

Københavnere besøger oftere kunstmuseer eller -udstillinger end befolkningen som helhed.

I følge Kulturvaneundersøgelsen har 56 % af københavnere besøgt et kunstmuseum, en kunstudstilling, et galleri eller oplevet kunst i byrummet inden for det seneste år. Det samme gælder for 41 % af befolkningen. I 2004 var andelen 35 % og i 2009 var den 38 % - dvs. tendensen, til at kunstmuseer og kunstudstillinger står for en stigende andel af det samlede antal gæster til alle typer museer, fortsætter.

I 2012 var der i alt ca. 150.000 besøgende på Københavns Museum, Kunsthallen Nikolaj, Thorvaldsens Museum og Københavns Stadsarkiv, hvilket er stigning på ca. 10 % ifht. 2010.

En meget stor del af museernes og Stadsarkivets kulturformidling foregår digitalt. I 2012 havde Stadsarkivets webportaler ca. 525.000 besøg og museernes webportaler havde ca. 375.000 besøg. Dertil kommer, at der i perioden 2010-2012 var ca. 1,3 mio. brugere af Københavns Museums interaktive installation VÆGGEN. Disse besøgstal viser, at museernes og Stadsarkivets arbejde med digital formidling af kulturarven har øget tilgængeligheden for borgerne.

Flere inaktive og færre hyppige idrætsudøvere i København

60 % af københavnere dyrker idræt mindst én gang om ugen – en tilbagegang på 10 procentpoint siden 2009. Andelen af alle danskere, der dyrker motion mindst én gang om ugen er i 2013 ca. 68 %, hvilket er en fremgang på 10 procentpoint siden 2004.

Andelen af inaktive københavnere er steget med 10 procentpoint til 15 % siden 2009. Andelen af inaktive på landsplan er 26 %.

Blandt de aktive københavnere er fitness den mest populære aktivitet med ca. 41 % - herefter følger løb/jogging med 33 %, cykling med 27 %, svømning med 15 %, yoga med 11 % og fodbold med 9 %. Af de idrætsgrene, der dyrkes på KFFs institutioner, var svømning i KFF Brugerundersøgelsen fra efteråret 2012 den mest populære.

Københavnere dyrker overvejende selvorganiseret idræt

Ca. 80 % af de aktive københavnere dyrker selvorganiseret idræt - dvs. på egen hånd og/eller i privat center – dette gælder for ca. 70 % af befolkningen som helhed. Ca. 26 % af de aktive københavnere dyrker idræt i en forening - dette gælder for ca. 40 % af de aktive på landsplan. I 2004 var det på landsplan 65 % af de aktive, der dyrkede idræt i en forening.

51 % af de aktive københavnere dyrker idræt i et privat center, hvilket er væsentlig flere end på landsplan, hvor blot 28 % er aktive i et privat center. Andelen af alle aktive, der dyrker idræt på egen hånd – dvs. motionsløb, cykling mm. - er ca. 60 % i både København og i landet som helhed.

For borgere i 20'erne stiger andelen af aktive, der dyrker idræt på egen hånd eller i privat center betragteligt. Kulturvaneundersøgelsen viser, at de idrætsaktive i 20'erne i højere grad spreder deres aktivitet mellem

⁸ 'Voksne københavnere kultur- og fritidsvaner' KFF Claus Syberg Henriksen 2006.

foreninger, private centre og idræt på egen hånd – samtidig ses der en mindre stigning i aktivitetsniveauet. Denne stigning lader det ikke til, at foreningerne får del i.

Store dele af københavnere mener, at dele af kultur- og fritidsområdet er underprioriteret

I Kulturvaneundersøgelsen spørges der afslutningsvis til holdninger til udgifter på kulturområdet. 26 % af københavnere mener, at de offentlige udgifter til kultur generelt er for lave og kun 9 % mener, at de er for høje. 31 % af københavnere mener, at breddeidrætten er underprioriteret – 24 % mener, at det samme gør sig gældende for aftenskoler, 21 % for biblioteker og 18 % for museer.

Det er ikke overraskende primært brugerne, dvs. de idrætsaktive, aftenskolebrugerne samt biblioteks- og museums-gæsterne, der mener, at det område, de selv gør brug af, er underprioriteret.

Frivillighed og potentiale

45 % af københavnere udfører frivilligt arbejde - heraf ca. 19 % indenfor kultur- og fritidsområdet. Dette svarer til andelen af befolkningen som helhed.

4 % af de, der ikke udfører frivilligt arbejde, angiver at de 'helt sikkert' kunne forestille sig at yde en frivillig indsats på kultur- og fritidsområdet, mens 43 % har svaret 'ja måske'. Det er rimeligt at antage, at en ganske stor del svarer mere positivt end realistisk, men på trods af dette indikerer resultatet, at potentialet for frivillighed på kultur- og fritidsområdet, er ganske stort. Dette underbygges af resultaterne fra brugerundersøgelsen på KFF's institutioner 2012, hvor ca. 22 % af de adspurgte i høj eller i nogen grad var positivt indstillede overfor at udføre frivilligt arbejde.

Tid og mulighed for fleksibilitet er afgørende for, om københavnere er interesserede i at udføre frivilligt arbejde på kultur- og fritidsområdet. Afgrænsede forløb foretrækkes, således at den frivillige forpligter sig for en overskuelig periode. For den frivillige er motivationen primært fællesskab, samt det at yde en indsats for andre. En stor del af de frivillige er blevet opfordret eller er blevet frivillige via medlemskab i en forening/klub. En fjerdedel har opsøgt muligheden selv.

Københavnere er i overvejende grad positivt indstillede overfor, at Københavns Kommune gør brug af frivillige på kultur- og fritidsområdet. Over 2/3 er positivt indstillede overfor, at Københavns Kommune aktivt rekrutterer frivillige og hele 78 % mener, at frivilligt arbejde tilfører værdi til offentlige tilbud.

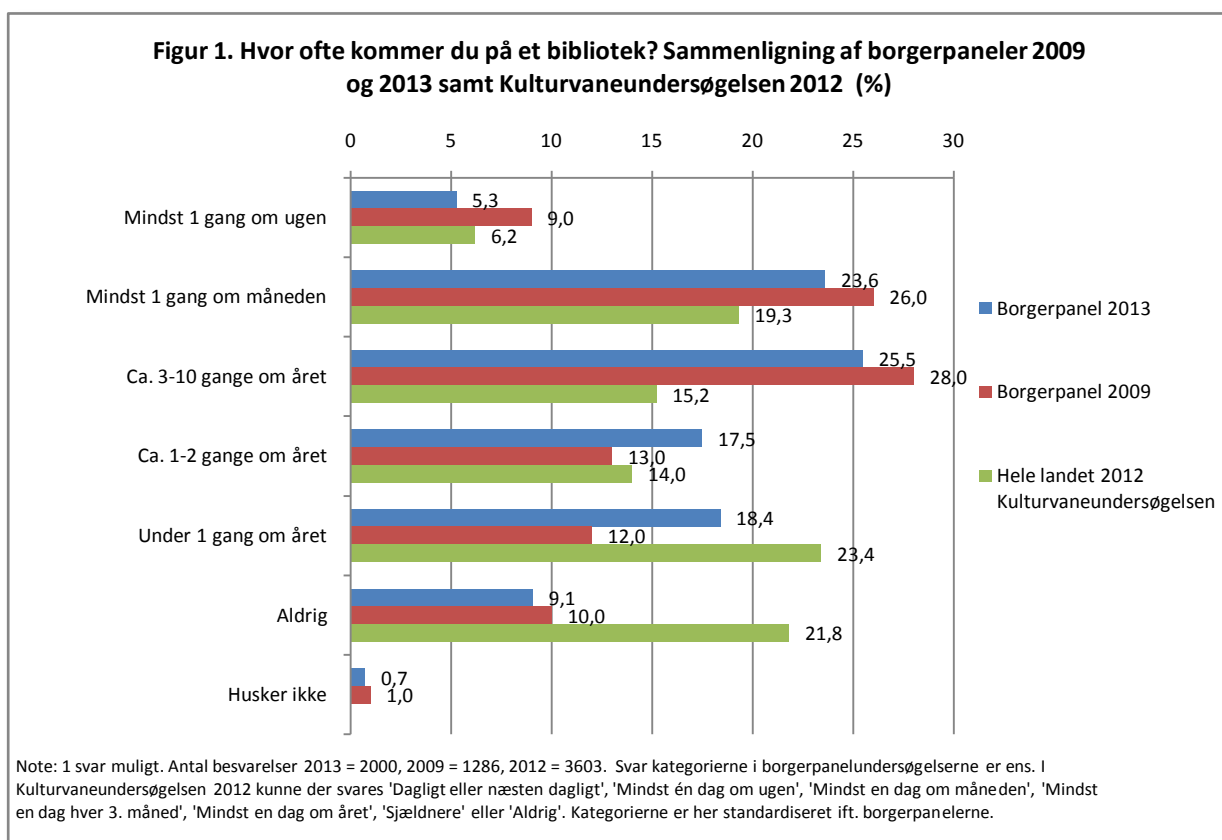
BIBLIOTEKER

Københavnerne benytter bibliotekerne noget hyppigere end befolkningen som helhed⁹.

72 % af københavnerne kommer på bibliotekerne mindst én gang om året. 54 % kommer på biblioteket mere end to gange om året, hvilket er lidt færre end i 2009. Andelen af københavnere der aldrig, en gang om året eller sjældnere benytter bibliotekerne, er dog betragtelig, nemlig ca. 45 % - i 2009 udgjorde andelen 35 %¹⁰.

41 % af danskerne kommer på bibliotekerne mere end to gange om året, mens 22 % aldrig kommer på biblioteket. Dette gælder for 9 % af københavnerne¹¹.

Som det fremgår af figur 1, benytter en større andel af københavnerne bibliotekerne end befolkningen som helhed, men der ses en tendens til, at besøgsfrekvensen blandt en del af brugerne er faldende.

Ca. 29 % af københavnerne benytter bibliotekerne én gang om måneden eller oftere, hvilket er en tilbagegang på ca. 6 procentpoint siden 2009. Andelen af københavnere, der benytter et bibliotek 1-2 gange om året eller sjældnere, er samtidig steget med 11 procentpoint fra 25 % til ca. 36 % siden 2009.

Tendensen til faldende besøgsfrekvens blandt en del af biblioteksbrugerne findes også på landsplan. Som tabel 1 viser, er andelen af borgere, der besøger bibliotekerne mindst én gang om måneden, faldet fra 1998 til 2012, og samtidig ses der en kraftig stigning i andelen af sjældne brugere.

⁹ Resultater for befolkningen som helhed er, i hele afsnittet om bibliotekerne, hentet fra Kulturvaneundersøgelsen 2012.

¹⁰ KFF Borgerpanelsundersøgelsen 2009.

¹¹ Alle andele er fra KFF Borgerpanelsundersøgelsen 2013.

Tabel 1. Sammenligning af besøgsfrekvenser, hele landet. Kulturvaneundersøgelser 1998-2012 (Afrundede tal)

	1998	2004	2012
Mindst 1 gang om ugen	7,0	10,0	6,2
Mindst 1 gang om måneden	28,0	19,0	19,3
Ca. 3-10 gange om året	11,0	22,0	15,2
Ca. 1-2 gange om året	14,0	14,0	14,0
Sjældnere	7,0	11,0	23,4
Aldrig	32,0	22,0	21,8

Note: Kategoribetegnelserne er ikke ens i de respektive undersøgelser, men er her standardiseret.

På trods af tendensen faldende besøgsfrekvens blandt en del af brugerne, kan denne udvikling ikke umiddelbart aflæses i det samlede besøgstal for Københavns biblioteker. Besøgstallet er i perioden 2009-2012 relativt stabilt jf. tabel 2. En del af forklaringen er formentlig, som tidligere nævnt, at indbyggertallet i København er stigende, hvilket betyder flere aktive lånere og dermed samlet set flere biblioteksbesøg. Derudover oplever bibliotekerne samtidig en tendens til, at en større del af de ugentlige brugere, kommer mere end én gang om ugen – altså en kerne af superbrugere.

Tabel 2. Forskellige faktorer med relevans for fysiske besøg på bibliotekerne i København. 2009-2012 (Afrundede tal)

København	2009	2010	2011	2012	Udvikling 2009-2012 i %
Befolkningstal	528.208	539.542	549.050	559.440	5,6
Aktive lånere	186.281	184.541	194.440	201.268	7,4
Åbningstimer	876	865	870	1.145	23,5
Fysiske besøg	-	3.979.224	3.731.375	4.013.796	0,9
Besøg på website	2.813.141	3.331.602	4.189.091	4.730.958	40,5
Brug af elektroniske ressourcer (download)	880.028	1.187.585	1.561.806	2.371.880	62,9
Udlån. Bøger (pr. 1000 indbyggere)	10.084	9.408	8.696	8.946	-12,7
Udlån i alt (pr. 1000 indbyggere)	14.459	13.150	11.807	11.756	-23,0
Bestand. Bøger (pr. 1000 indbyggere)	2.730	2.441	2.337	2.285	-19,5
Bestand af elektroniske ressourcer (titler)	54.450	91.444	103.451	115.744	53,0

Kilde: Serviceportalen og Danmarks Statistik (hvortil tallene er indberettet af KFF). Der forelægger ikke besøgstal for 2009.

Bibliotekernes nettilbud¹²

Københavnerne bruger bibliotekernes nettilbud mere end befolkningen samlet set. Ifølge Kulturvaneundersøgelsen 2012 benytter 16 % af københavnernes bibliotekernes nettilbud mindst én gang om måneden. 32 % gør brug af nettilbuddene mindst én gang om året, mens halvdelen af københavnernes aldrig

¹² Der er ikke spurgt til brug af nettilbud på idræts- og kulturhusområdet i de tidligere borgerpanelundersøgelser og Kulturvaneundersøgelser.

besøger bibliotekerne på nettet. 25 % af befolkningen som helhed bruger bibliotekernes nettilbud mindst én gang om året, mens 60 % af befolkningen aldrig besøger bibliotekerne på nettet. Bibliotekernes nettilbud har betydning for besøgsfrekvensen, da disse tilbud gør det muligt at låne musik, film og bøger uden at aflægge et besøg på selve biblioteket.

14 % af københavnere læser e-bøger mod 8 % af den samlede befolkning. Halvdelen af de københavnske e-bogslæsere låner e-bøger på biblioteket nemlig 7 % af københavnere. Ifølge borgerpanelundersøgelsen 2013 benytter 3 % af københavnere udelukkende bibliotekernes nettilbud – dvs. downloader e-bøger, film (filmstriben.dk) m.m.¹³

Nydanskerne biblioteksbrug

Kulturvaneundersøgelsen 2012 behandler særskilt nydanskerne kulturforbrug. Stikprøven for nydanskere er for lille til, at resultaterne for de nydanske københavnere er valide. Derfor ses der i det følgende afsnit på landsresultaterne. Landsresultatet bør dog ligne resultaterne for Storkøbenhavn, da Storkøbenhavn er hjemsted for en betragtelig andel af nydanskerne.

Nydanskerne er generelt mere aktive biblioteksgængere end befolkningen som helhed. 36 % af nydanskerne kommer således på biblioteket mindst én gang om måneden eller oftere, mens det samme gælder for 25 % af den samlede befolkning. Forskellene understøttes af de statistiske analyser – dvs. efter der er korrigeret for effekten af alder, køn, uddannelse mv. Samme tendens kan desuden påvises i Kulturvaneundersøgelsen fra 2004. Overordnet set læser nydanskerne mindre end den samlede befolkning. Andelen af nydanskere, der aldrig læser bøger er 26 % mod 18 % af den samlede befolkning – igen efter korrektion for forskelle i alder, uddannelse mv. Blandt nydanskerne er mændene de mindst læsende. De yngste nydanskere (15-19 år) læser markant mere end de øvrige nydanskere og også mere end de 15 – 19-årige som helhed. 44 % af de 15-19-årige nydanskere læser skønlitteratur mindst én gang om ugen mod 35 % af aldersgruppen som helhed. For faglitteratur er fordelingen 36 % mod 33 % i nydanskernes favør.

16 % af alle nydanskere læser e-bøger, hvilket er flere end i befolkningen som helhed (8 %). En af forklaringerne på dette kan være, at e-bøger har øget adgangen til litteratur på andre sprog end dansk.

Hvem er ikke-brugerne?

For at forsøge at give en profil af ikke-brugerne, holdes de her op mod gruppen af hyppige brugere (se tabel 3) De overordnede resultater i denne sammenligning er:

- Aldersmæssigt er de to grupper nogenlunde ens, dog er der færre unge mellem ikke-brugerne
- Der er markant flere mænd end kvinder blandt ikke-brugerne
- Der er halvt så mange under uddannelse blandt ikke-brugerne
- Ikke-brugerne har generelt lidt kortere uddannelser end de hyppige brugere
- Lidt færre ikke-brugerne har hjemmeboende børn
- Der er ingen væsentlige forskelle på de to grupper, hvad angår etnicitet
- Der er ingen væsentlige forskelle ift. bopæl/bydel
- Der er markant færre, der er i arbejde blandt de hyppige brugere sammenlignet med de sjældne/ikke-brugerne.

---

¹³ Vær opmærksom på den statistiske usikkerhed på -2,19/+2,19 procentpoint

Tabel 3. Sammenligning af de hyppige brugere og de sjældne/ikke-brugerne samt hele København. Biblioteker, 2013 (afrundede tal)

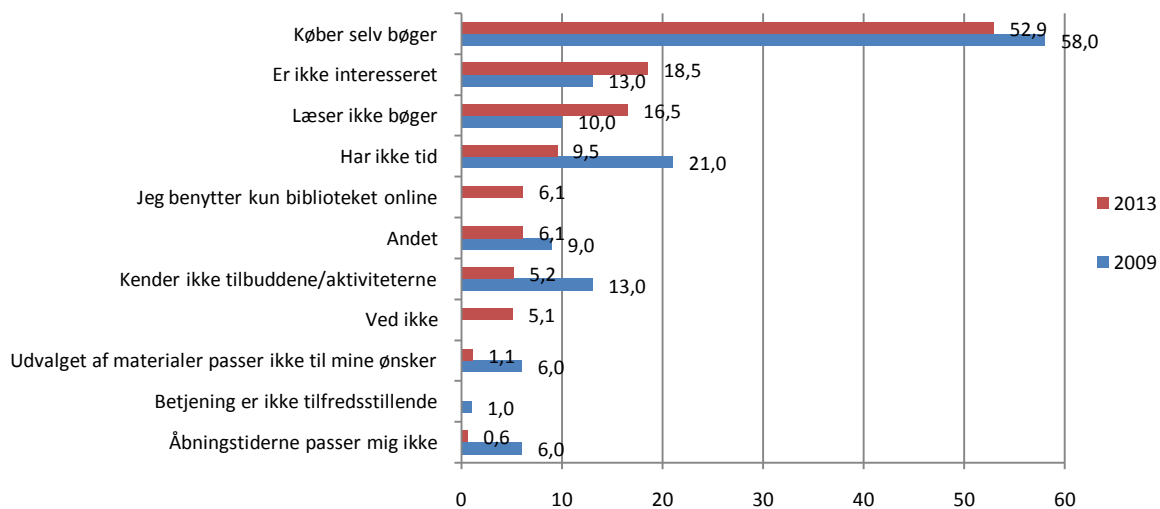
Emne	Kategori	Hyppige brugere (%)	Ikke-brugere og sjældne brugere (%)	Alle borgere i København (%)
Alder	15-29 år	33,4	28,7	31,1
	30-39 år	22,2	25,8	23,9
	40-49 år	15,7	16,0	16,0
	50-59 år	10,1	13,0	11,4
	60+ år	18,5	16,5	17,6
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Køn	Mand	40,9	59,1	49,1
	Kvinde	59,1	40,9	50,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Arbejdsmarkedstilknytning	Under uddannelse	26,9	14,0	20,9
	I arbejde	45,9	62,9	53,5
	Selvstændig	3,8	3,9	3,9
	Arbejdsløs	8,1	5,8	7,1
	Efterlønsmodtager/pensionist	15,4	13,4	14,5
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Uddannelse	Folkeskole	1,2	4,4	2,8
	Gymnasial uddannelse (fx student, HF, HHX, HTX)	5,5	9,3	7,2
	Videregående uddannelse (fx universitet, seminarium, handelshøjskole)	79,9	66,2	73,5
	Erhvervsuddannelse (fx lærling, efg, egu)	10,3	16,5	13,3
	Andet	3,0	3,6	3,4
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Børn	Hjemmeboende børn	29,2	23,9	27,1
	Ikke hjemmeboende børn	70,8	76,1	72,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Oprindelse	Født i Danmark	94,1	96,6	95,1
	Ikke født i Danmark	5,9	3,4	4,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Forældres oprindelse	Begge forældre født i DK	87,0	89,1	87,9
	Én forælder født i DK	8,1	8,7	8,3
	Begge forældre født i et andet land end DK	4,9	2,2	3,8
	I alt %	100,0	100,0	100,0

Note: Antal besvarelser = 2000. Hyppige brugere benytter biblioteket Mindst 1 gang om ugen, Mindst 1 gang om måneden samt 3-10 gange om året. Sjældne brugere benytter biblioteket 1-2 gange om året eller sjældnere. Ikke-brugere benytter aldrig biblioteket. De, der ikke kan huske, hvor ofte de benytter biblioteket, er udeladt her.

Hvad er årsagerne til ikke-brug?

De københavnere, der aldrig, eller under en gang om året, kommer på et bibliotek, er blevet spurgt til årsagerne hertil. Størstedelen af disse borgere køber selv bøger og benytter derfor ikke biblioteket (figur 2, side 12). Værd at bemærke, er det markante fald i andelen, der angiver et manglende kendskab til bibliotekernes tilbud/aktiviteter som årsag til, at de ikke benytter tilbuddene (ca. 8 procentpoint). Dette har dog tilsyneladende ikke øget interessen for at besøge bibliotekerne. Ca. 19 % er ikke interesserede i bibliotekernes tilbud mod 13 % i 2009.

Figur 2. Hvis du ikke bruger biblioteket (oftere), hvad er så grunden? Kun sjældne/ikke-brugere. Borgerpaneler 2009 og 2013 (%)

Note: Maks to svar efter vigtighed. Antal besvarelser = 549 (2013), 457 (2009). Kun resp. der har svaret "Under 1 gang om året" eller "Aldrig" til spm. 'Hvor ofte kommer du på et bibliotek?' Kun i 2013 er der en 'Ved ikke'- og 'Jeg benytter kun biblioteket online'-svarmulighed. I 2009 kunne der desuden svares 'Betjeningen er ikke tilfredsstillende'.

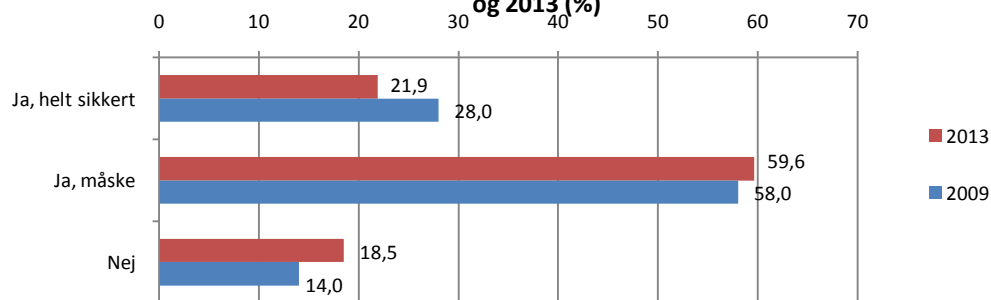
Åbningstiderne er kun i mindre grad en faktor ift. ikke-brug af bibliotekerne – ligesom manglende tid langt fra spiller en så stor rolle for brug som tidligere (hhv. ca. 21 % i 2009 og ca. 10 % i 2013). Hvorvidt indførelsen af selvbetjent adgang har haft betydning for ovenstående udvikling er usikkert, da langt størstedelen af bibliotekerne kun havde tilbudt denne service i få måneder på tidspunktet for gennemførelsen af borgerpanelundersøgelsen.

Københavnerne brug af og ønsker til bibliotekerne.

Deltagerne i borgerpanelet blev stillet spørgsmålet 'Kunne du tænke dig at bruge biblioteket (mere)?'

Hele 82 % af københavnerne er positivt indstillede overfor at benytte bibliotekerne mere – hvilket dog er et fald på ca. 4 procentpoint siden 2009.

Figur 3. Kunne du forestille dig at bruge biblioteket (mere)? Borgerpaneler 2009 og 2013 (%)

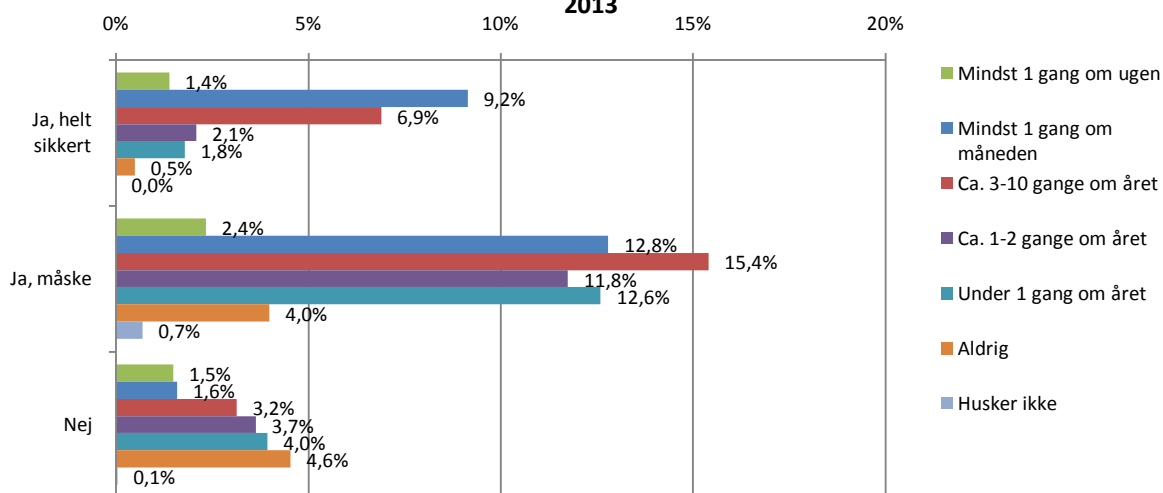

Note: 1 svar muligt. Antal besvarelser = 2000.(2013) og 1286 (2009).

Knap 5 % af københavnerne benytter på nuværende tidspunkt aldrig bibliotekerne, men angiver at de positivt indstillede overfor at bruge bibliotekerne. Blandt disse er der en klar overvægt af mænd mellem 15 og 29 år og mænd over 60 år samt kvinder mellem 50 og 59 år.

Alene i denne gruppe er der således et relativt stort potentiale for nye biblioteksbrugere.

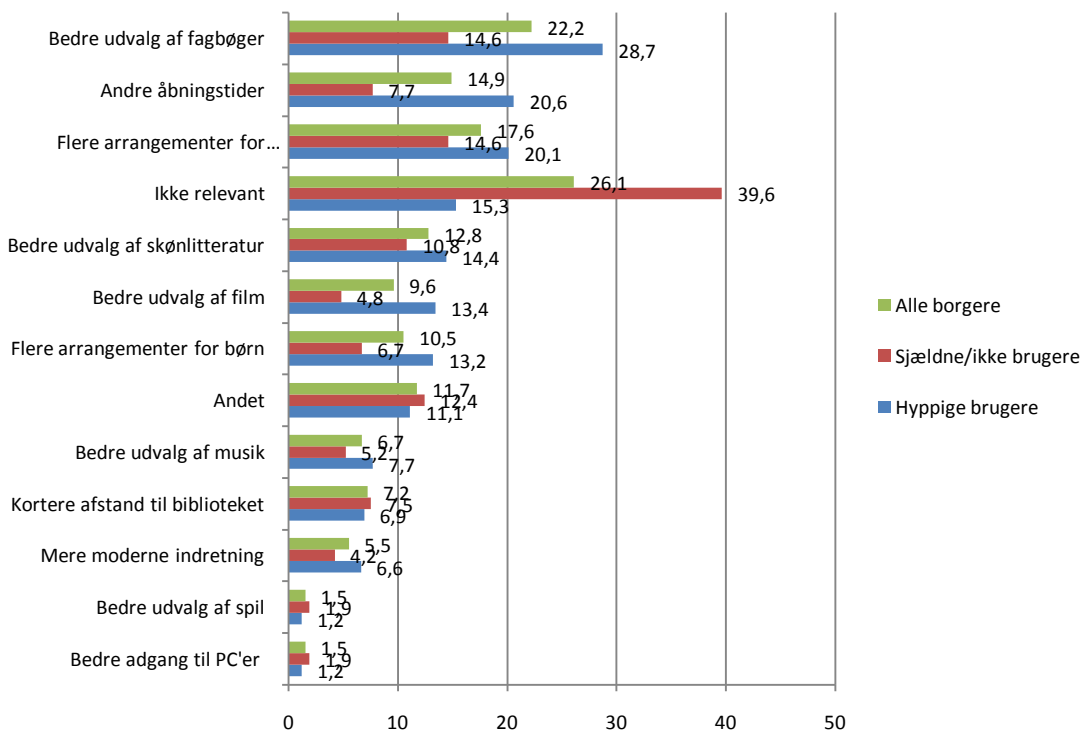
Figur 4. Angivelse af muligt mere brug af bibliotekerne sammenholdt med angivelse af brug af bibliotekerne (%-angivelser er her andele af alle københavnere). Borgerpanel 2013

Note: Antal besvarelser = 2000. Sammenligning med 2009 ikke mulig.

Københavnerne er blevet spurgt, hvilke forhold der skulle prioriteres højere på bibliotekerne, for at de ville benytte disse (mere). I figur 5 sammenlignes svarene fra hhv. de hyppige brugere og sjældne/ikke-brugerne samt alle borgere.

Figur 5. Hvis du skulle bruge biblioteket (mere), hvad skulle så prioriteres højere? Sammenligning af hyppige brugere og sjældne/ikke-brugere. Borgerpanel 2013 (%)

Note: Maks. 2 svar mulige efter vigtighed. Antal besvarelser = 2000. Hyppige brugere benytter biblioteket 3-10 gange om året eller hyppigere. Sjældne/ikke-brugere benytter biblioteket 1-2 gange om året eller sjældnere eller aldrig. Respondenter, der ikke kan huske, hvor ofte de benytter et bibliotek er her udeladt.

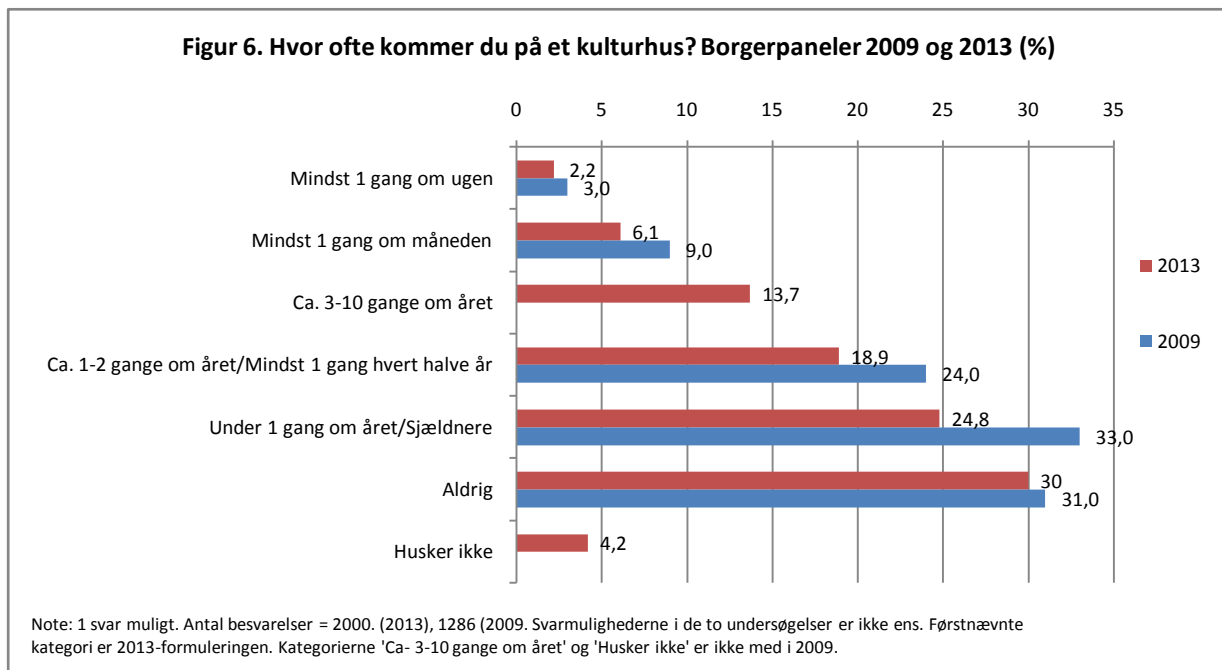
Det er interessant, at dobbelt så mange af de hyppige brugere angiver et bedre udvalg af fagbøger som et prioriteringsområde, sammenlignet med de sjældne/ikke-brugerne. En årsag hertil kan være, at en relativ stor andel af de hyppige brugere er under uddannelse. I øvrigt viser Kulturvaneundersøgelsen 2012, at hele 42 % af københavnere læser faglitteratur mindst én gang om ugen. For befolkningen som helhed er andelen 29 %. Den markante forskel i forbruget af faglitteratur kan efter al sandsynlighed forklares med, at en større andel af københavnere er under uddannelse set ift. den samlede befolkning.

Det er ligeledes interessant, at ca. 21 % af de hyppige brugere anser andre åbningstider som et område, der har betydning for brug af biblioteket. Dette korresponderer med KFF-brugerundersøgelsen 2012, hvor det ligeledes var de hyppige brugere – og i øvrigt unge under uddannelse - der var mest utilfredse med de eksisterende åbningstider. Det skal igen bemærkes, at borgerpanelsundersøgelsen er gennemført kort efter introduktionen af selvbetjent adgang, og det er derfor usikkert, hvor stor en betydning den selvbetjente adgang har på ovenstående resultater.

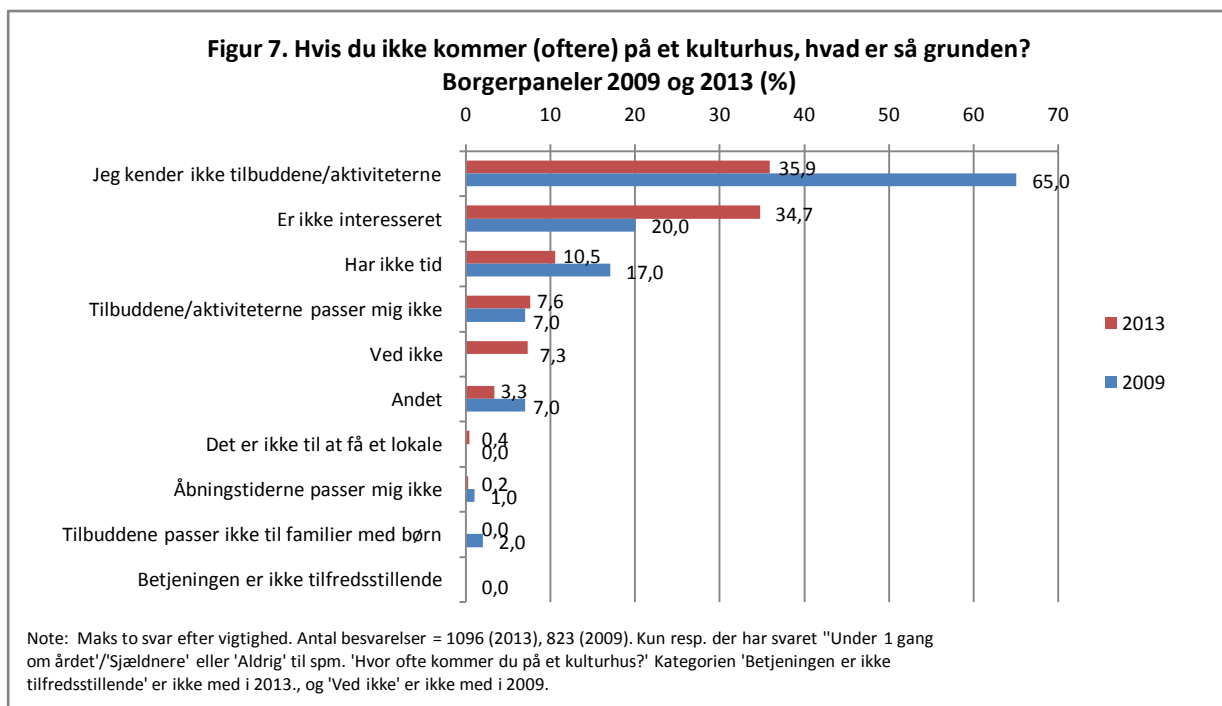
Ikke-brugerne og de sjældne brugere efterspørger primært flere arrangementer for voksne og et bedre udvalg af faglitteratur (15 %), et bedre udvalg af skønlitteratur (11 %) samt kortere afstand til biblioteket.

KULTURHUSE

Kulturhusene har generelt godt fat i københavnernes. 41 % af københavnernes kommer på kulturhusene mindst én gang om året, mens 30 % af københavnernes aldrig har besøgt et kulturhus, hvilket er samme andel som i 2009.

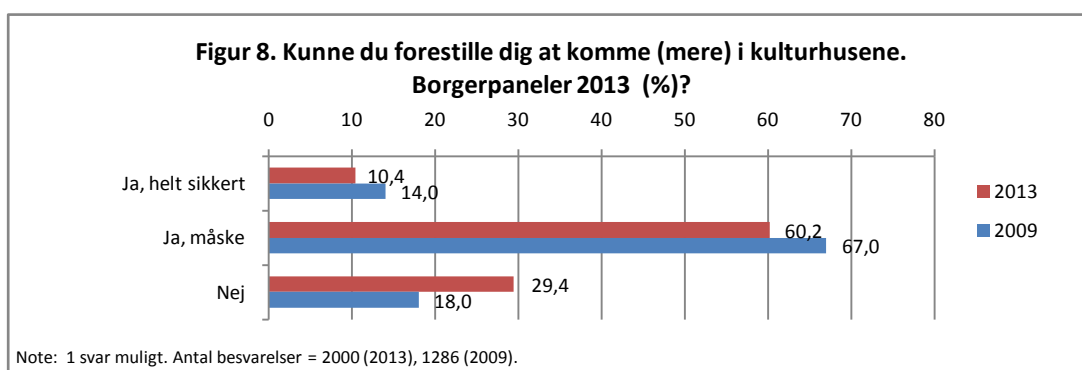
De københavnere, der aldrig eller sjældent kommer på et kulturhus, er blevet bedt om at angive årsagen hertil.

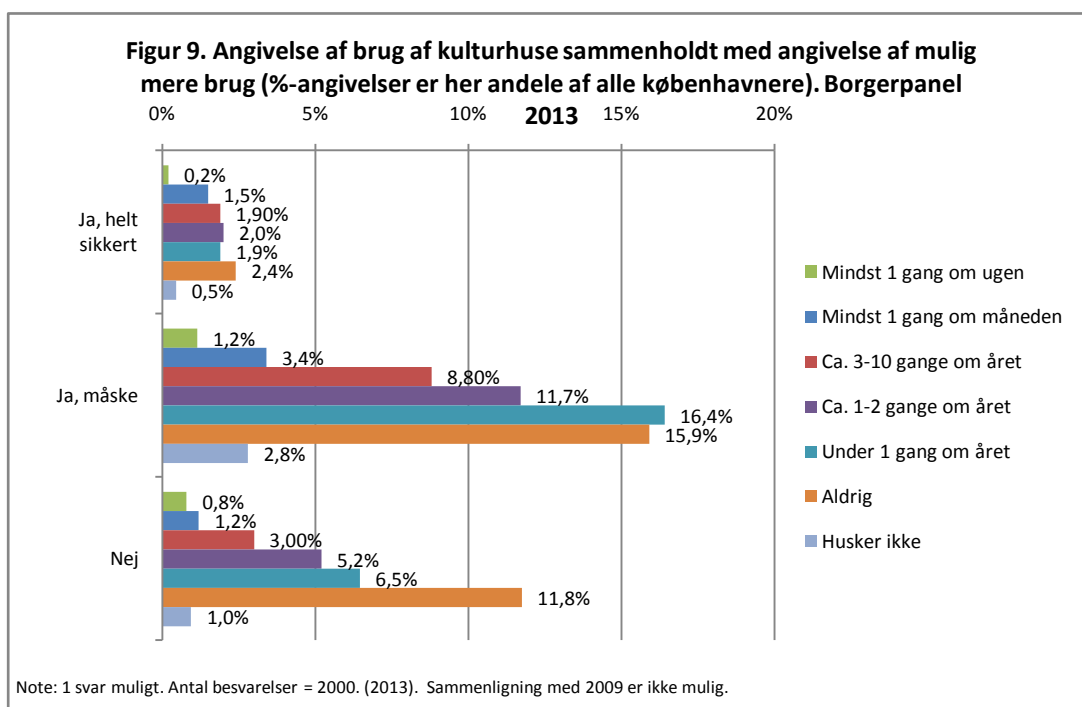
Manglende kendskab til tilbuddene/aktiviteterne, manglende interesse og manglende tid er, ligesom i 2009, de primære årsager til sjælden eller ingen brug af kulturhusene.

Blandt de brugere, der kommer mindre end én gang om året, er markant flere blevet bekendt med kulturhusenes tilbud siden 2009 (64 % i 2013 mod 35 % i 2009). Det har dog ikke øget denne gruppes interesse for at besøge kulturhusene. Ca. halvdelen af de, der kommer mindre end en gang om året, men er bekendte med kulturhusenes tilbud, er ikke interesserede i at besøge kulturhusene. I 2009 var det 1/5 af denne gruppe. Af de ikke-interesserede er 41 % mænd mellem 15 og 39 år.

Københavnerne er blevet spurgt, om de kunne forestille sig at komme (mere) på et kulturhus. Sammenlignet med 2009 er der ca. 10 procentpoint færre, der helt sikkert eller måske kunne tænke sig at komme (mere) på kulturhusene. Og der er samtidig flere (ca. 11 procentpoint), der svarer, at de ikke vil komme (mere).

Et mere reelt potentiale for (mere) brug af kulturhusene ses af figur 9. I alt ca. 6 % af alle københavnere kommer sjældent eller aldrig på kulturhusene, men angiver, at de helt sikkert vil komme (mere) fremover. Der ses således et relativt stort potentiale for mere brug af kulturhusene.

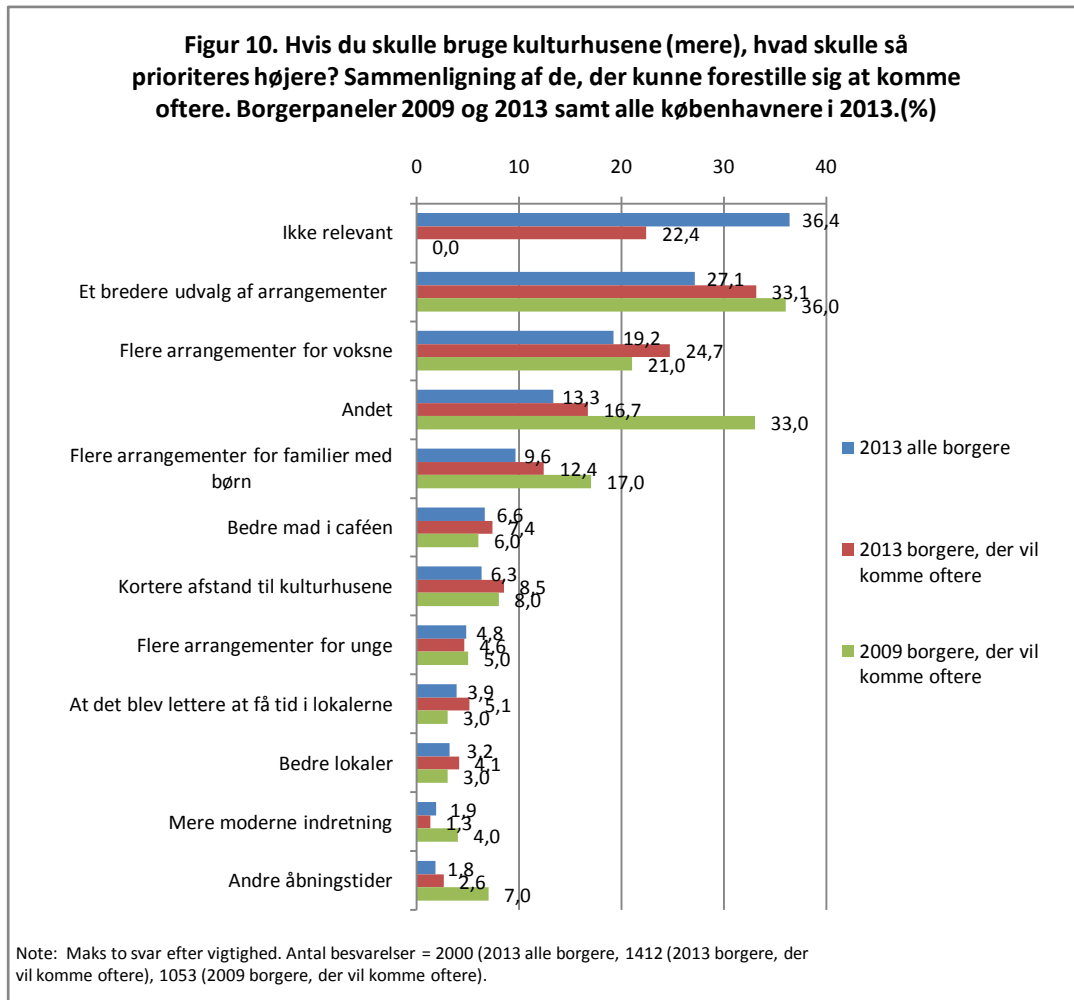

De københavnere, der kunne forestille sig at komme oftere på kulturhusene, efterspørger et bredere udvalg af arrangementer – særligt flere arrangementer for voksne. 12 % efterspørger flere arrangementer for

familier med børn, hvilket er et fald på ca. 5 procentpoint siden 2009, hvilket indikerer et bedre match mellem udbuddet og efterspørgslen på børnekulturområdet..

Arrangementer, både generelt og for hhv. voksne og børn er, ligesom i 2009, angivet som de primære årsager ift. at benytte kulturhusene mere.

Hvem er brugerne på kulturhusene?

Ikke-brugerne kommer aldrig eller sjældent på kulturhusene, mens de hyppige brugere kommer mere end 2 gange årligt. De overordnede resultater i denne sammenligning er:

- Aldersmæssigt er de to grupper nogenlunde ens, dog er der lidt flere unge blandt ikke-brugerne/de sjældne brugere
- Kønsfordelingen er nogenlunde ens blandt de hyppige brugere og blandt de sjældne/ikke-brugere.
- Der er færre under uddannelse blandt de hyppige brugere sammenlignet med de sjældne/ikke-brugere.
- Der er ingen væsentlige forskelle på de to grupper hvad angår uddannelsesnivea, hvorvidt de har hjemmeboende børn og ift. etnicitet. Der er desuden ingen væsentlige forskelle mellem fordelingen af de to brugertyper i de enkelte bydele.

Tabel 4. Sammenligning af hyppige brugere og ikke-/sjældne brugere samt hele København. Kulturhuse, 2013. (Afrundede tal)

Emne	Kategori	Hyppige brugere (%)	Sjældne og ikke-brugere (%)	Alle borgere i København (%)
Alder	15-29 år	27,7	31,9	31,1
	30-39 år	23,2	24,2	23,9
	40-49 år	17,3	15,5	16,0
	50-59 år	12,3	11,3	11,4
	60+ år	19,5	17,0	17,6
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Køn	Mand	47,0	53,0	49,1
	Kvinde	53,0	47,0	50,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Arbejdsmarkedstilknytning	Under uddannelse	19,3	21,6	20,9
	I arbejde	55,3	53,4	53,5
	Selvstændig	4,1	4,1	3,9
	Arbejdsløs	5,9	6,9	7,1
	Efterlønsmodtager/pensionist	15,4	14,0	14,5
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Uddannelse	Folkeskole	2,5	2,8	2,8
	Gymnasial uddannelse (fx student, HF, HHX, HTX)	7,3	6,8	7,2
	Videregående uddannelse (fx seminarium, universitet, handelshøjskole)	73,9	74,0	73,5
	Erhvervsuddannelse (fx lærling, efg, egu)	12,0	13,7	13,3
	Andet	4,3	2,6	3,4
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Børn	Hjemmeboende børn	29,8	26,5	27,1
	Ikke hjemmeboende børn	70,2	73,5	72,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Oprindelse	Født i Danmark	95,2	95,1	95,1
	Ikke født i Danmark	4,8	4,9	4,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0
Forældres oprindelse	Begge forældre født i DK	89,1	87,6	87,9
	Én forælder født i DK	8,0	8,5	8,3
	Begge forældre født i et andet land end DK	3,0	3,9	3,8
	I alt %	100,0	100,0	100,0

Note: Antal besvarelser = 1915. Ikke-brugere har svaret 'Aldrig' på spørgsmålet: 'Hvor ofte kommer du på et bibliotek?' Sjældne brugere har svaret 'Ca. 1-2 gange om året' og 'Under 1 gang om året' Hyppige brugere har svaret 'Mindst 1 gang om ugen', 'Mindst 1 gang om måneden' og '3-10 gange om året'. 'Husker ikke' er udtaget (missing). Udvalgte baggrundsvariable. Sammenligning med 2009 er ikke mulig.

MUSEER, KUNSTHALLER OG ARKIVER

Borgerpanelsundersøgelsen 2013 rummer ingen spørgsmål om museer, kunsthaller og arkiver. De nedenfor beskrevne resultater er baseret på Kulturvaneundersøgelsen 2012 og borgerpanelundersøgelsen 2009 samt enkelte nøgletal fra forvaltningens egne statistikker.

Københavnerne besøger oftere museer eller kunst- og kulturudstillinger end befolkningen som helhed. I følge Kulturvaneundersøgelsen har 56 % af københavnerne besøgt et kunstmuseum eller en kunstudstilling inden for det seneste år. Det samme gælder for 41 % af befolkningen. I 2004 var andelen 35 % og i 2009 var den 38 % - tendensen til, at kunstmuseer og kunstudstillinger står for en stigende andel af det samlede antal gæster fortsætter.

48 % af københavnerne har besøgt et kulturhistorisk museum indenfor det seneste år – eksempelvis det lokale bymuseum eller Nationalmuseet – det samme gælder for 37 % af befolkningen. Københavnerne er godt med hvad angår kunstmuseer og kunstudstillinger – kun 8 % siger, at de aldrig har besøgt et kunstmuseum eller en kunstudstilling. Børnefamilierne vælger i højere grad at besøge de naturhistoriske museer end andre typer af museer – her ses der en overvægt af besøgende mellem 30 og 50 år med hjemmeboende børn.

Iflg. Borgerpanelsundersøgelsen fra 2009 har 10 % af københavnerne besøgt enten Thorvaldsens Museum, Københavns Museum eller Kunsthallen Nikolaj mindst én gang inden for det seneste år – dvs. i perioden efterår 2008 til efterår 2009. Andelen af københavnere, der har benyttet tilbud fra en af de tre institutioner er formodentlig højere, da der ikke spørges brug af tilbud i byrummet.

I 2012 var der i alt ca. 150.000 besøgende på Københavns Museum, Kunsthallen Nikolaj, Thorvaldsens Museum og Københavns Stadsarkiv, hvilket er stigning på ca. 10 % ifht. 2010.

12 % af københavnerne har besøgt et lokalhistorisk arkiv indenfor det seneste år iflg. Kulturvaneundersøgelsen. 7 % har tilgået et statsligt eller lokalhistorisk arkiv på nettet ex. arkivalier eller opslagsværker. Størsteparten af Stadsarkivets brugere benytter arkivets webportaler. I 2012 havde Stadsarkivet ca. 3.500 fysiske besøg, mens Stadsarkivets fem webportaler¹⁴ blev besøgt ca. 525.000 gange samme år – heraf hjemmesiden for Politiets Registerblade ca. 390.000 gange.

I alt havde museernes, Kunsthallen Nikolaj og Stadsarkivets webportaler 893.089 besøg i 2012, og der har i perioden 2010-2012 været ca. 1,3 mio. brugere af den interaktive installation VÆGGEN (Københavns Museum).

Ovenstående besøgstal viser, at museernes og Stadsarkivets arbejde med digital formidling af kulturarven har øget tilgængeligheden for borgerne.

Det relativt store omfang af brugen af webportaler og interaktive tilbud understøttes af resultater fra Kulturvaneundersøgelsen 2012, der viser at ca. 47 % af københavnerne har besøgt en webportal fra museer, udstillinger eller kulturarv forud for et besøg – dette gælder for 31 % af alle danskere. 8 % af københavnerne angiver, at have oplevet en af førnævnte typer kulturtilbud udelukkende via en hjemmeside – mod 6 % af alle danskere. Også på dette område er københavnerne mere aktive end befolkningen som helhed.

18 % af københavnerne angiver, at de ofte eller af og til rejser efter museer og udstillinger i landsdelen/regionen. Disse 18 % besøger samtidig museer og udstillinger i København mindst én gang årligt. De resterende 82 % af de københavnske 'kunst-forbrugere' besøger således udelukkende museer, udstillinger

---

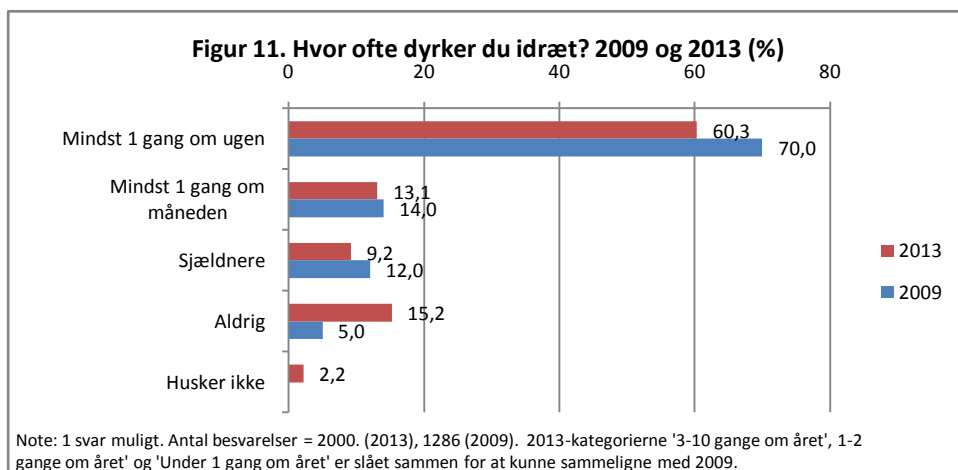
¹⁴ Arkivets 'hovedhjemmeside' (ksa.dk), Politiets Registerblade, kbh1761.dk, Erindringer.dk og kommunearkivet Starbas.dk.

mm. i København. Der er stort set ingen københavnere, der rejser efter museer og udstillinger i de øvrige landsdele.

I Region Hovedstaden angiver 45 % af indbyggerne, at de rejser til museer og udstillinger i landsdelen/regionen. En del af disse rejser går formodentlig til København.

IDRÆT

Andelen af københavnere, der dyrker idræt mindst 1 gang om ugen, er faldet med ca. 10 procentpoint fra 70 % i 2009 til ca. 60 % i 2012 (figur 11). Tendensen er den modsatte på landsplan, hvor der i 2004¹⁵ var 64 % der dyrkede idræt mindst 1 gang om ugen mod 68 % i 2012. Samtidig er andelen af inaktive københavnere ca. 15 %. Dette er en stigning på ca. 10 procentpoint ift. 2009. I 2012 var der på nationalt plan ca. 26 %, der aldrig dyrkede idræt¹⁶. Således er der en tendens til færre hyppige og flere ikke-hyppige idrætsudøvere.

Som det fremgår af tabel 5, er de mest dyrkede idrætsgrene blandt københavnere fitness, løb, cykling og vandreture. Der er flere, der dyrker svømning end fx fodbold og gymnastik.

Tabel 5. Type idrætsgren angivet. Alle aktive københavnere. Kulturvaneundersøgelsen 2012. (Afrundede tal)

Idrætsgren/motionsform	Procent angivet
Fitness (fx kredsløbstræning, vægttræning, spinning, bodybuilding)	40,5
Jogging, løb	32,7
Cykling	26,9
Vandreture	20,0
Svømning	14,7
Yoga	11,3
Fodbold	8,9
Gymnastik	7,3
Dans (fx standarddans, salsa, tango, ballet)	4,6
Vandsport (fx sejlskud, roning, vandski, kano, kajak)	4,2
Badminton	2,7
Tennis	2,1
Kampsport (fx karate, taekwondo, boksning, brydning)	1,8
Golf	1,8
Atletik	1,7
Håndbold	1,6
Parkour og skating (fx klatring, rulleskøjter, skateboard)	1,0
Ridning	0,6

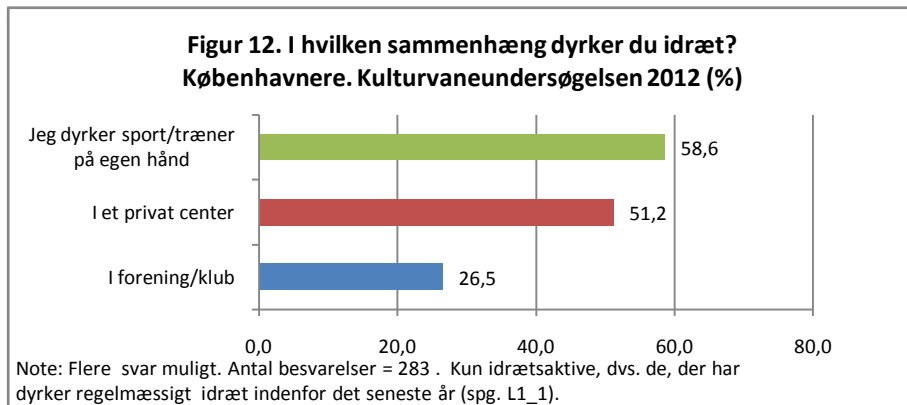
Note: Flere svar mulige. Antal besvarelser = 309. Sammenligning med 2009 er ikke mulig.

¹⁵ Danskernes kultur- og fritidsvaner 2004, Kulturministeriet og AKF-forlaget.

¹⁶ Sammenligning med 2004-undersøgelsen er ikke mulig.

Hvordan dyrker københavnere idræt?

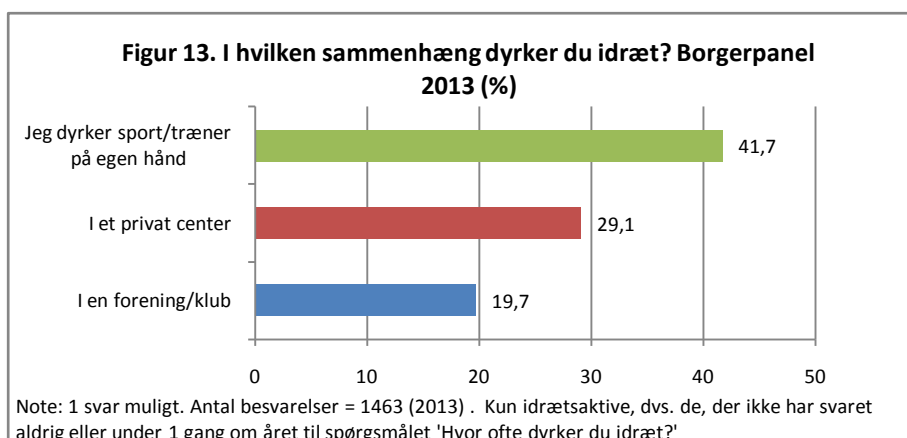
Ca. 60 % af de aktive københavnere dyrker idræt på egen hånd, ca. 50 % i et privat center og ca. 26 % i en forening/klub. Af alle aktive danskere dyrker ca. 63 % idræt på egen hånd, ca. 28 % i et privat center og ca. 40 % som medlem af en forening/klub. Meget få københavnere, der dyrker selvorganiseret idræt, er foreningsaktive, mens en ganske større andel kombinerer foreningsaktivitet med idræt på egen hånd.

Andelen, der dyrker idræt i et privat center er markant større i København end på landsplan (hhv. ca. 39 % og ca. 21 %). I landkommunerne benytter ca. 15 % af befolkningen de private centre, i bykommunerne er det 27 %, mens det er 30 % i Region Hovedstaden – og altså ca. 39 % i København. Andelen, der dyrker idræt i et privatcenter, stiger således i takt med befolkningstætheden. Idræt i private centre er særligt populært blandt mænd under 40 – knap 30 % dyrker idræt i et privat center.

Andelen, der dyrker idræt i forening eller klub, er lavere i København end på landsplan – også her spiller befolkningstætheden en rolle. I landkommunerne dyrker ca. 30 % af befolkningen idræt i en forening, i bykommunerne er det 27 %, mens det i København er 20 %. Den lavere foreningstilslutning i København kan skyldes at de københavnske idrætsforeninger ikke har helt de samme vilkår, som idrætsforeninger i resten af landet. Der er flere borgere pr. idrætsfacilitet i Københavns Kommune (4586 borgere pr. facilitet) end landets andre kommuner – undtagen Frederiksberg Kommune¹⁷.

Når der spørges til københavnernes¹⁸ foretrukne idrætsform, ser fordelingen således ud (figur 13).

¹⁷ Kilde: Facilitetsanalyse 2013, Lokale- og Anlægsfonden.

¹⁸ Bemærk, at de ikke-aktive i figur 13 er de borgere, der har svaret 'Under 1 gang om året' eller 'Aldrig' på spørgsmålet 'Hvor ofte dyrker du idræt?' Denne afgrænsning benyttes i de følgende resultater (tabeller og figurer).

Nedenstående tabeller viser idrætsformer fordelt på alder og køn. Det skal bemærkes, at det har været nødvendigt at lave tabellerne ud fra spørgsmålet i figur 13, da Kulturvaneundersøgelsens københavnerstikprøve ikke er tilstrækkelig stor til, at der kan foretages en valid opdeling på køn og alder. Det er derfor ikke muligt, at genfinde resultaterne fra figur 12 i tabel 6a og 6b.

Tabel 6a. I hvilken sammenhæng dyrker du idræt? Fordelt på aldersgrupper/køn. Københavnerne 2013 (kun idrætsaktive mænd)(%) (Afrundede tal)

	M15-29 år	M30-39 år	M40-49 år	M50-59 år	M60-69 år	M70+ år
I en forening/klub	23,0%	18,1%	19,3%	17,1%	23,1%	29,0%
I et privat center	27,7%	27,6%	12,1%	15,8%	21,5%	29,0%
Jeg dyrker sport/træner på egen hånd	49,2%	41,6%	57,9%	55,3%	38,5%	35,5%
Jeg deltager som 'løst' medlem (fx DGI-byen, Dansk Firmaidræt, privat leje af baner på kommunale idrætsanlæg)	0,0%	3,6%	2,9%	1,3%	9,2%	0,0%
Jeg deltager igennem en aftenskole eller lignende	0,0%	1,4%	0,0%	1,3%	1,5%	6,5%
Jeg deltager i enkeltstående/tilbagevendende events (fx DHL, maratons)	0,0%	2,3%	5,7%	7,9%	3,1%	0,0%
Andet	0,0%	5,4%	2,1%	1,3%	3,1%	0,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

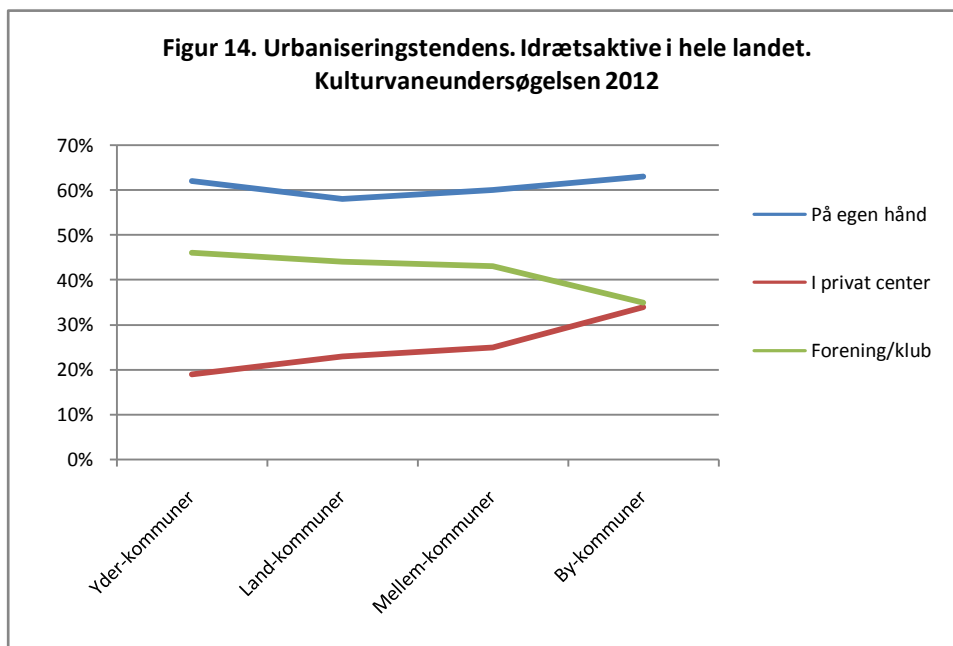
Note: Kun 1 svar muligt. Antal besvarelser = 789.

Tabel 6b. I hvilken sammenhæng dyrker du idræt? Fordelt på aldersgrupper/køn. Københavnerne 2013 (kun idrætsaktive kvinder)(%) (Afrundede tal)

	K15-29 år	K30-39 år	K40-49 år	K50-59 år	K60-69 år	K70+ år
I en forening/klub	21,7%	18,8%	9,0%	13,3%	20,7%	33,3%
I et privat center	33,0%	34,6%	44,3%	28,9%	32,8%	35,2%
Jeg dyrker sport/træner på egen hånd	38,7%	41,9%	33,6%	37,3%	25,9%	9,3%
Jeg deltager som 'løst' medlem (fx DGI-byen, Dansk Firmaidræt, privat leje af baner på kommunale idrætsanlæg)	1,3%	1,0%	1,6%	1,2%	1,7%	5,6%
Jeg deltager igennem en aftenskole eller lignende	0,6%	0,5%	4,1%	1,2%	6,9%	14,8%
Jeg deltager i enkeltstående/tilbagevendende events (fx DHL, maratons)	0,0%	1,0%	3,3%	2,4%	1,7%	0,0%
Andet	4,7%	2,1%	4,1%	15,7%	10,3%	1,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Note: Kun 1 svar muligt. Antal besvarelser = 826.

Som det fremgår af figur 14, er foreningsaktiviteten faldende i takt med befolkningstætheden, mens aktiviteten i de private centre stiger med befolkningstætheden. Som det fremgår, er andelen af danskere, der dyrker idræt på egen hånd ca. 60 procent over hele landet.

Potentiale for mere idrætsaktivitet

Københavnerne er i borgerpanelundersøgelsen blevet spurgt til, om de kunne tænke sig at dyrke (mere) idræt. Uanset om man aldrig dyrker idræt eller om man dyrker idræt mindst én gang om ugen, vil ca. en fjerdedel af københavnernes helt sikkert dyrke mere idræt. Årsagen hertil er formentlig, at man har en tendens til at svare mere positivt end realistisk på et spørgsmål om forventet aktivitet.

Når man spørger københavnernes, hvad Københavns Kommune kunne gøre, for at få dem til at blive (mere) idrætsaktive, afhænger svarene i nogen grad af, om de er hyppigt, sjældent eller ikke aktive.

Som det fremgår af tabel 7, angiver ca. en fjerdedel af de, der sjældent dyrker idræt, at hhv. flere faciliteter til fri afbenyttelse i det offentlige rum, bedre muligheder for selvorganiseret idræt og generelt bedre faciliteter kunne få dem til at dyrke mere idræt. Ca. 10 procent af de, der hyppigt dyrker idræt, angiver kortere afstand som et forhold, der kunne få dem til at dyrke mere idræt.

De, der ikke dyrker idræt, peger ikke entydigt på forhold, der kunne få dem til at blive aktive.

Tabel 7. Hvad kunne vi i Københavns Kommune gøre, for at få dig til at blive (mere) idrætsaktiv? Fordelt på hyppigt aktive, sjældent aktive og ikke aktive københavnere 2013 (%) (Afrundede tal)

	Hyppigt aktive (%)	Sjældent aktive (%)	Ikke aktive (%)
Bedre faciliteter	18,9	23,7	7,1
Bedre mulighed for selvorganiseret idræt	16,9	26,2	3,0
Flere træningstider	10,3	5,1	2,7
Andre åbningstider	3,9	6,1	3,0
Flere faciliteter til fri afbenyttelse (fx i parker, på pladser m.v.)	16,4	26,4	7,1
Bedre belysning af udendørs faciliteter (fx løberuter, boldpladser)	18,8	17,7	5,6
Bedre mulighed for at dyrke idræt sammen med min familie	11,7	9,7	7,7
Bedre omklædningsrum	4,6	5,8	1,5
Kortere afstand	9,7	5,8	3,0

Bedre opholdsrum og caféer	1,2	0,7	0,3
Andet	8,8	10,9	11,0
Ved ikke\ Ikke relevant	14,2	8,8	30,9

Note: 2 svar mulige efter vigtighed. Antal besvarelser = 2000. (2013). Hyppige idrætsudøvere = dyrker idræt mindst 1 gang om ugen. Sjældne = mindst 1 gang om måneden, 3-10 gange om året og 1-2 gange om året. Dyrker ikke idræt = under 1 gang om året og aldrig. Husker ikke = udeladt.

Hvis man ser på de væsentligste forskelle mellem bydelene, angiver ca. 23 % af borgerne på Vesterbro, at flere faciliteter til fri afbenyttelse i byrummet vil kunne få dem til at dyrke mere idræt – mod blot ca. 2 % i Amager Vest og 16 % for hele byen. 2/3 af de, der ønsker bedre faciliteter til fri afbenyttelse i byrummet, er kvinder.

23 % af de foreningsaktive og ca. 34 % af de, der dyrker idræt på egen hånd, angiver bedre faciliteter som et forhold, der vil kunne øge deres idrætsaktivitet.

Prioritering af breddeidrætten

31 % af københavnere mener iflg. Kulturvaneundersøgelsen, at breddeidrætten er underprioriteret. Halvdelen af de foreningsaktive og 1/3 af de selvorganiserede, er enige i synspunktet.

Det er nærliggende at antage, at når man giver udtryk for, at der bruges for få offentlige midler på breddeidrætten, sætter den adspurgte i nogen grad lighedstegn mellem breddeidræt og den idrætsgren man selv udøver – derfor er det interessant at se nærmere på, indenfor hvilke sportsgrene særligt mange mener, at der anvendes for få offentlige midler på breddeidrætten. Blandt fodboldspillerne deles synspunktet af 50 %, blandt svømmerne og motionscyklisterne af 40 %, blandt motionsløberne af 36 % og blandt gymnasterne af 27 %.

Knap 3/4 af de, der mener, at der bruges for få penge på breddeidrætten, dyrker idræt mere end to gange om ugen.

Hvem er idrætsudøverne?

I den følgende profil er de, der dyrker idræt mindst 1 gang om ugen, betegnet som hyppige idrætsudøvere, mens de, der dyrker idræt mindst 1 gang om måneden, 3-10 gange om året eller 1-2 gange om året betegnes som ikke-hyppige idrætsudøvere. Ikke-aktive er de, der aldrig dyrker idræt eller kun dyrker idræt under 1 gang om året.

De overordnede resultater i denne sammenligning (baseret på tabel 8a, 8b og 8c nedenfor) er:

- Kun ca. 10 procent af de 15-29-årige dyrker ikke idræt. Dog dyrker ca. en tredjedel af aldersgruppen sjældent idræt.
- Ca. 40 procent af københavnere over 60 år dyrker ikke idræt
- Flere kvinder end mænd er hyppige idrætsudøvere
- Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesgrad og graden af idrætsaktivitet. Københavnerne med længerevarende uddannelser udgør en relativt større andel af de hyppigt idrætsaktive
- Der er flere hyppigt aktive end ikke-aktive, der er under uddannelse
- Hjemmeboende børn har ikke betydning for idrætsaktivitet
- Etnicitet har ingen betydning for idrætsaktivitet.
- Der er store forskelle i andelen af borgerne i de enkelte bydele, der er hyppigt aktive. Færrest i Valby (ca. 55 %) og flest i Bispebjerg (ca. 74 %).
- Der er store forskelle på, i hvilken sammenhæng københavnere i de enkelte bydele dyrker idræt. Ca. 41 % af de idrætsaktive i Bispebjerg er tilknyttet en forening/klub – i Indre By er andelen ca. 10 %. 43

% af de aktive på Østerbro dyrker idræt i et privat center – i Brønshøj-Husum er andelen ca. 17 %. 33 % af de aktive på Østerbro dyrker idræt på egen hånd, hvor andelen er på hele 55 % på Nørrebro¹⁹.

Table 8a. Sammenligning af brugere efter grad af idrætsaktivitet. Københavnerne 2013 (Afrundede tal)

Emne	Kategori	Hypigt aktive (%)	Sjældent aktive (%)	Ikke aktive (%)	Alle borgere i København (%)
Alder	15-29 år	35,4	34,3	9,5	31,1
	30-39 år	25,1	25,8	15,4	23,9
	40-49 år	16,3	15,9	16,1	16,0
	50-59 år	9,6	11,9	18,7	11,4
	60+ år	13,5	12,1	40,3	17,6
	I alt %	100,0	100,0	100,0	100,0
Køn	Mand	46,4	56,1	48,8	49,1
	Kvinde	53,6	43,9	51,2	50,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0	100,0
Arbejdsmarkedstilknytning	Under uddannelse	24,7	19,7	8,6	20,9
	I arbejde	54,1	57,9	45,7	53,5
	Selvstændig	3,7	4,9	3,9	3,9
	Arbejdsløs	6,8	8,1	6,6	7,1
	Efterlønsmodtager/pensionist	10,6	9,4	35,2	14,5
	I alt %	100,0	100,0	100,0	100,0
Uddannelse	Folkeskole	1,0	5,8	5,3	2,8
	Gymnasial uddannelse (fx student, HF, HHX, HTX)	6,1	8,5	10,6	7,2
	Videregående uddannelse (fx seminarium, universitet, handelshøjskole)	79,2	66,1	61,6	73,5
	Erhvervsuddannelse (fx lærling, efg, egu)	10,5	17,0	17,2	13,3
	Andet	3,2	2,5	5,3	3,4
	I alt %	100,0	100,0	100,0	100,0
Børn	Hjemmeboende børn	27,5	30,0	22,0	27,1
	Ikke hjemmeboende børn	72,5	70,0	78,0	72,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0	100,0
Oprindelse	Født i Danmark	95,0	94,9	95,7	95,1
	Ikke født i Danmark	5,0	5,1	4,3	4,9
	I alt %	100,0	100,0	100,0	100,0
Forældres oprindelse	Begge forældre født i DK	88,3	88,1	85,8	87,9
	Én forælder født i DK	8,0	8,1	9,6	8,3
	Begge forældre født i et andet land end DK	3,6	3,8	4,6	3,8
	I alt %	100,0	100,0	100,0	100,0

Note: Antal besvarelser = 1956. Hypigt aktive = Mindst 1 gang om ugen. Ikke-hypigt aktive = Mindst 1 gang om måneden, 3-10 gange om måneden og 1-2 gange om måneden. Dyrker ikke idræt = Aldrig og Under 1 gang om året. Husker ikke = udeladt.

¹⁹ Der er tale om sammenhænge, der primært dyrkes idræt i.

Tabel 8b. Sammenligning af brugere efter grad af idrætsaktivitet/bydel. Københavnerne 2013. (Afrunde tal)

Kategori	Hypigt aktive (%)	Sjældent aktive (%)	Ikke aktive (%)	Total
Indre By	58,0	26,0	13,5	100,0
Østerbro	55,7	16,9	19,9	100,0
Nørrebro	56,0	27,6	15,5	100,0
Vesterbro og Kgs. Enghave	58,3	26,0	15,7	100,0
Valby	55,3	23,6	18,0	100,0
Vanløse	61,7	19,5	18,8	100,0
Brønshøj-Husum	61,6	14,3	24,1	100,0
Bispebjerg	73,7	14,1	12,1	100,0
Amager Øst	72,2	17,3	7,5	100,0
Amager Vest	56,0	32,8	11,2	100,0
Anden Bydel	64,1	26,6	9,4	100,0

Note: Antal besvarelser = 1956. Hyppige idrætsudøvere = Mindst 1 gang om ugen. Ikke-hyppige idrætsudøvere = Mindst 1 gang om måneden, 3-10 gange om måneden og 1-2 gange om måneden. Dyrker ikke idræt = Aldrig og Under 1 gang om året. Husker ikke = udeladt.

Tabel 8c. I hvilken sammenhæng dyrker du idræt? Opgjort på bydele. Københavnerne 2013 (Afrundede tal)

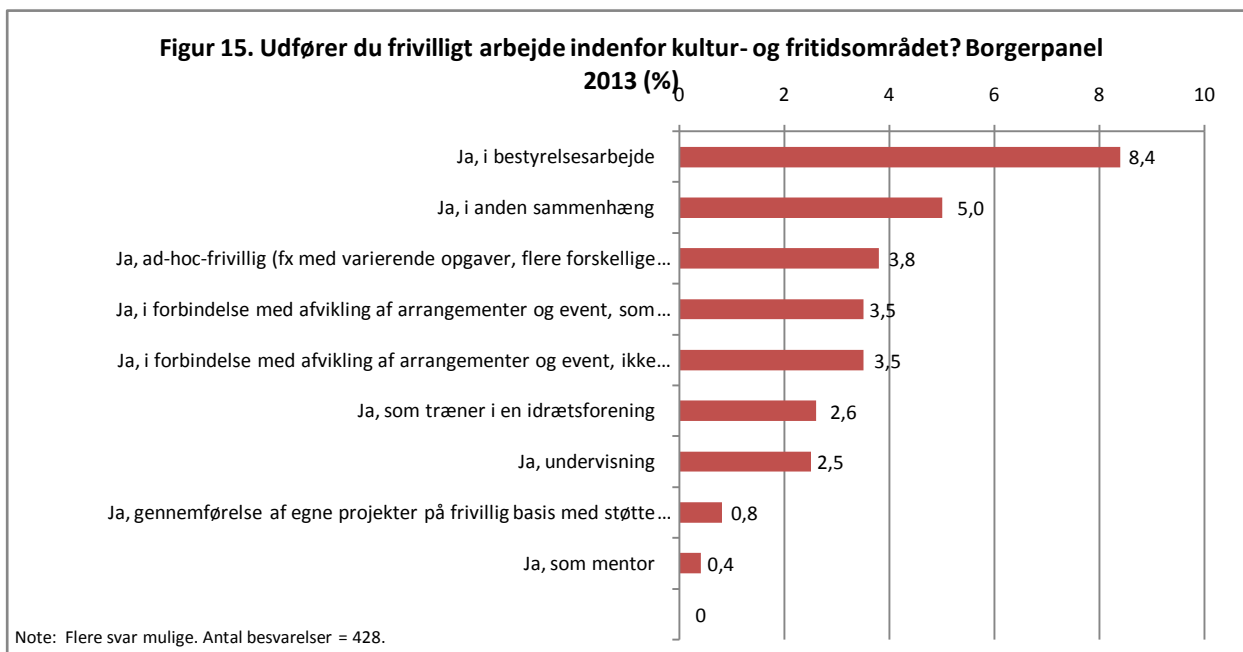
Kategori	Aktive i forening/klub (%)	Aktive i privat center (%)	Aktive på egen hånd (%)	Aktive som 'løst' medlem (%)	Aktive gennem fx aftenskole (%)	Aktive i enkeltstående events (%)	Aktive, andet (%)
Bispebjerg	40,7	22,2	35,8	1,2	0,0	0,0	0,0
Brønshøj-Husum	32,1	17,3	40,7	3,7	2,5	0,0	3,7
Amager Øst	28,6	24,6	37,5	0,4	1,3	1,8	5,8
Vanløse	22,0	33,9	39,4	0,0	1,8	0,0	2,8
Nørrebro	21,9	13,0	55,2	3,6	1,0	2,6	2,6
Vesterbro og Kgs. Enghave	18,2	34,4	38,0	5,2	1,0	1,6	1,6
Amager Vest	17,6	32,4	46,3	0,0	0,0	0,0	3,7
Anden Bydel	17,5	19,3	50,9	0,0	0,0	5,3	7,0
Østerbro	14,7	43,1	33,2	1,4	3,8	1,9	1,9
Valby	10,3	34,1	35,7	0,0	3,2	0,0	16,7
Indre By	9,6	31,7	47,1	2,5	2,9	4,6	1,7

Note: Antal besvarelser = 1956. Til spørgsmålet har 1 svar været muligt. Der er således tale om den sammenhæng, som man primært dyrker idræt i.

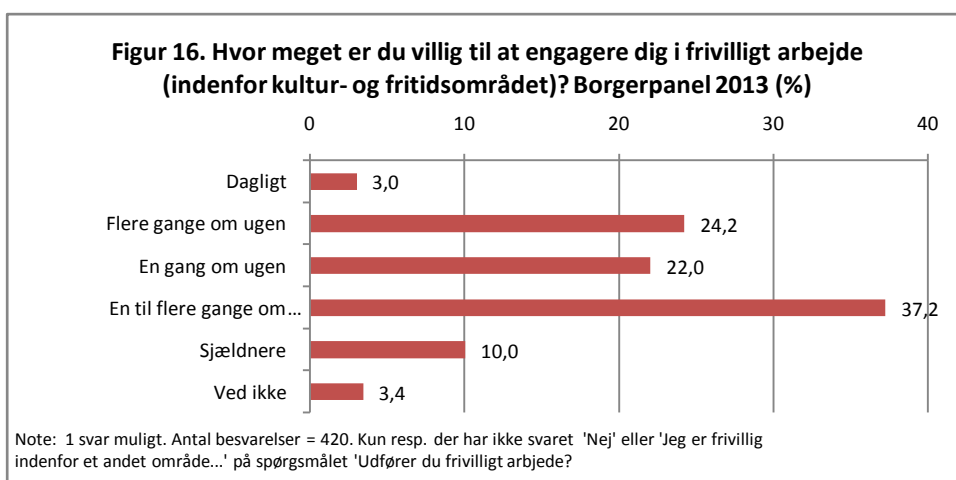
FRIVILLIGHED

Ifølge Kulturvaneundersøgelsen udfører ca. 45 % af københavnernes frivilligt arbejde, og ca. 19 % af københavnernes er iflg. borgerpanelundersøgelsen engageret i frivilligt arbejde inden for kultur- og fritidsområdet. Til sammenligning var ca. 53 % af befolkningen engageret i frivilligt arbejde i 2012 – her af ca. 18 % kultur- og fritidsområdet²⁰. Mere fortæller Kulturvaneundersøgelsen ikke om frivillighed. Alle følgende resultater stammer derfor fra borgerpanelundersøgelsen 2013.

8,4 % af københavnernes deltager i bestyrelsesarbejde inden for kultur- og fritidsområdet, 2,6 % er trænere i en idrætsforening og 7 % er frivillige i forbindelse med afvikling af arrangementer og events.

Lidt under halvdelen af de frivillige inden for kultur- og fritidsområdet, er aktive mindst én gang om ugen. Ca. 37 % er aktive én til flere gange om måneden.

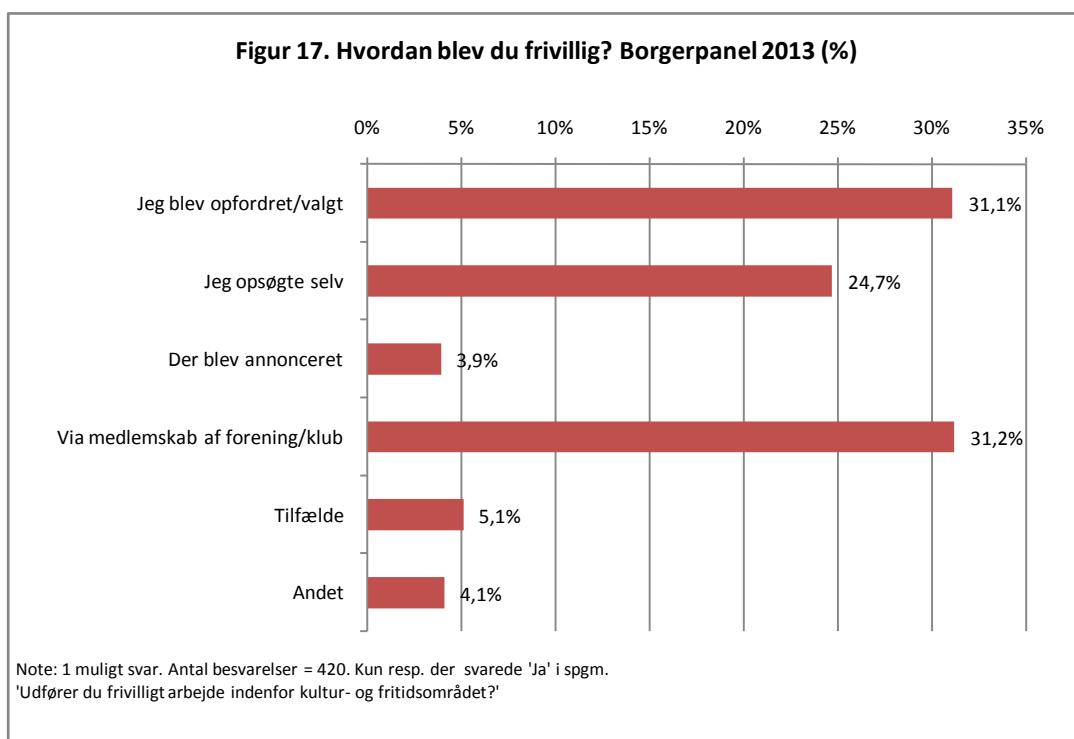

²⁰ Kategorierne 'Kulturområdet' og 'Idrætsområdet' i Kulturvaneundersøgelsen 2012. Der er taget højde for, at spørgsmålet er multipelt.

For de fleste typer af frivilligt arbejde inden for kultur- og fritidsområdet gælder det, at de frivillige er engagerede flere gange om ugen. Trænere i idrætsforeninger og i bestyrelsesarbejde samt de, der udfører egne projekter, er hyppigt engageret i de respektive frivillige aktiviteter. Undervisere og mentorer er typisk mindre hyppigt engageret i den frivillige indsats.

Hvorfor er du frivillig?

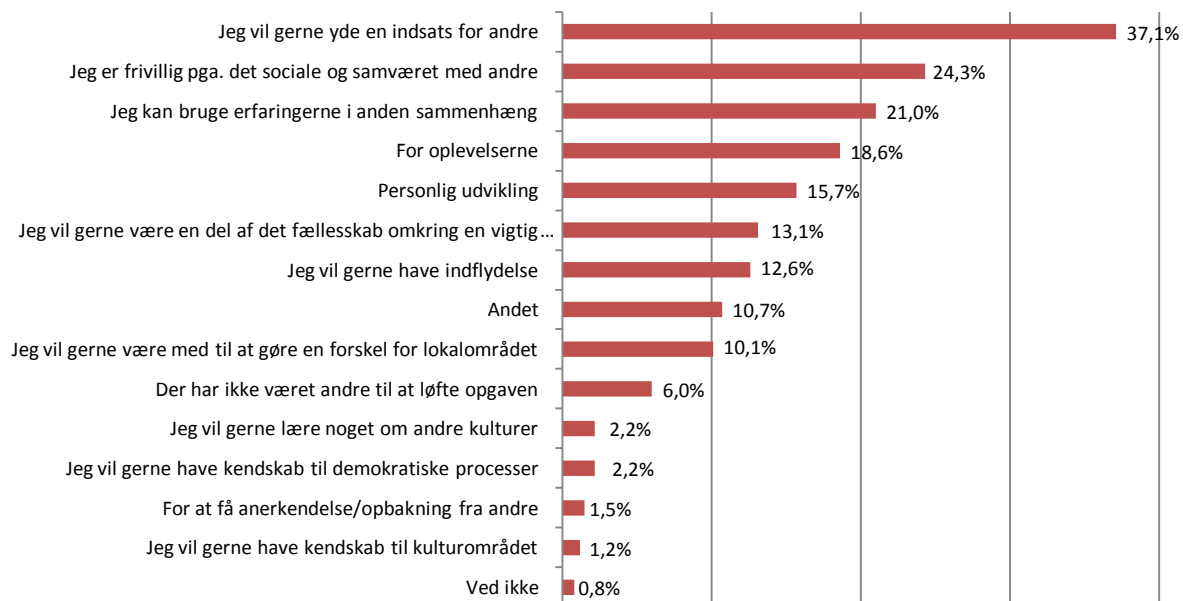
Af de frivillige er det ca. 1/4, der aktivt har opsøgt muligheden for at udføre frivilligt arbejde, 1/3 angiver at et medlemskab af en forening førte til frivilligt arbejde og 1/3 blev opfordret eller valgt til den frivillige opgave. Det må formodes, at en del af de respondenter, der angiver at være blevet valgt/opfordret, udfører frivilligt arbejde i foreningsregi.

Figur 18 viser årsagerne til at udføre frivilligt arbejde. For 37 % handler det om fællesskab og samvær med andre, 21 % angiver, at de kan bruge erfaringerne i anden sammenhæng, 19 % angiver oplevelser som en væsentlig årsag, mens 16 % angiver personlig udvikling som vigtigt. En ganske stor del af de frivillige mener således, at det er vigtigt, at det frivillige arbejde giver 'noget igen'. 37 % vil gerne yde en indsats for andre, mens 13 % ønsker at få indflydelse og 10 % ønsker at gøre en forskel for lokalområdet.

De hyppigst forekomne årsager kan kategoriseres i to frivillighedstyper – den kollektive og den individualiserede. Den kollektive frivillighedstype handler om samvær, fællesskab og ønsket om at yde en indsats for andre. Den individualiserede handler om personlig udvikling og om at gøre sig erfaringer samt om oplevelser. Det er ikke sådan, at disse to typer er skarpt adskilte. Respondenterne har haft mulighed for at angive de to primære årsager til deres frivillige indsats og en ganske stor del placerer sig i begge frivillighedstyper. Dog placerer størstedelen af respondenterne begge de primære årsager til deres frivillige indsats i enten den kollektive eller den individualiserede frivillighedstype.

Figur 18. Hvad er grunden til, at du udfører frivilligt arbejde? Borgerpanel 2013 (%)

Note: Maks. 2 svar mulige. Antal besvarelser = 506. Kun resp. der har ikke svarede 'Nej' eller 'Jeg er frivillig indenfor et andet område...'

Ca. 6 % angiver, at årsagen til den frivillige indsats skal findes i, at der ikke var andre til at løfte opgaven – altså en slags ufrivillig frivillighed. Halvdelen af disse respondenter er medlem af en forening. Ca. 50 % af de frivillige, der ønsker at yde en indsats for andre, eller for lokalområdet, er selv opsøgende. Blandt medlemmer af foreninger er det sociale samvær samt et ønske om oplevelser en hyppig årsag til den frivillige indsats.

De ikke-frivillige

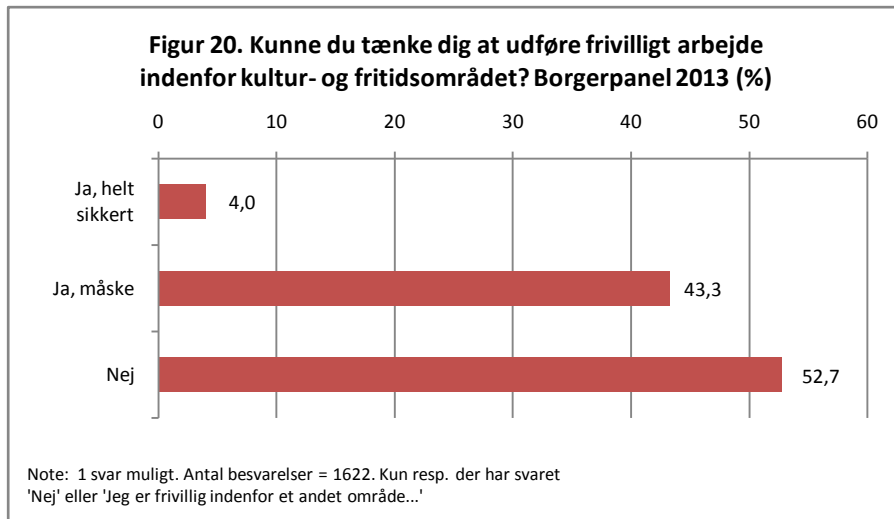
81 % af københavnernes udfører ikke frivilligt arbejde indenfor kultur- og fritidsområdet. De hyppigste årsager til dette er manglende tid (42 %), manglende interesse (24 %), manglende kendskab til muligheder for frivillighed (10 %) og at ingen har henvendt sig med tilbuddet (9 %).

Figur 19. Hvis du ikke udfører frivilligt arbejde indenfor kultur- og fritidsområdet, hvad er så grunden? Borgerpanel (%*)

Note: 1 svar muligt. Antal besvarelser = 1622. Kun resp. der har svaret 'Nej' eller 'Jeg er frivillig indenfor et andet område end kultur- og fritidsområdet' på spørgsmålet 'Udfører du frivilligt arbejde...?'

Som det fremgår af figur 20 tilkendegiver 47 % af de, der ikke udfører frivilligt arbejde, at de i et eller andet omfang vil være interesserede i at yde en frivillig indsats. 43 % har svaret 'ja måske' på spørgsmålet om, hvorvidt de vil være interesserede i, at yde en frivillig indsats. Det er rimeligt at antage, at en ganske stor del af denne gruppe ikke vil engagere sig, når det kommer til stykket – man må dog sige, at selv om det skulle forholde sig sådan, er potentialet for frivillighed på kultur- og fritidsområdet ganske stort. Dette underbygges af resultaterne fra brugerundersøgelsen i 2012, hvor 21,5 % af de adspurgte i høj eller i nogen grad var positivt indstillede overfor at udføre frivilligt arbejde.

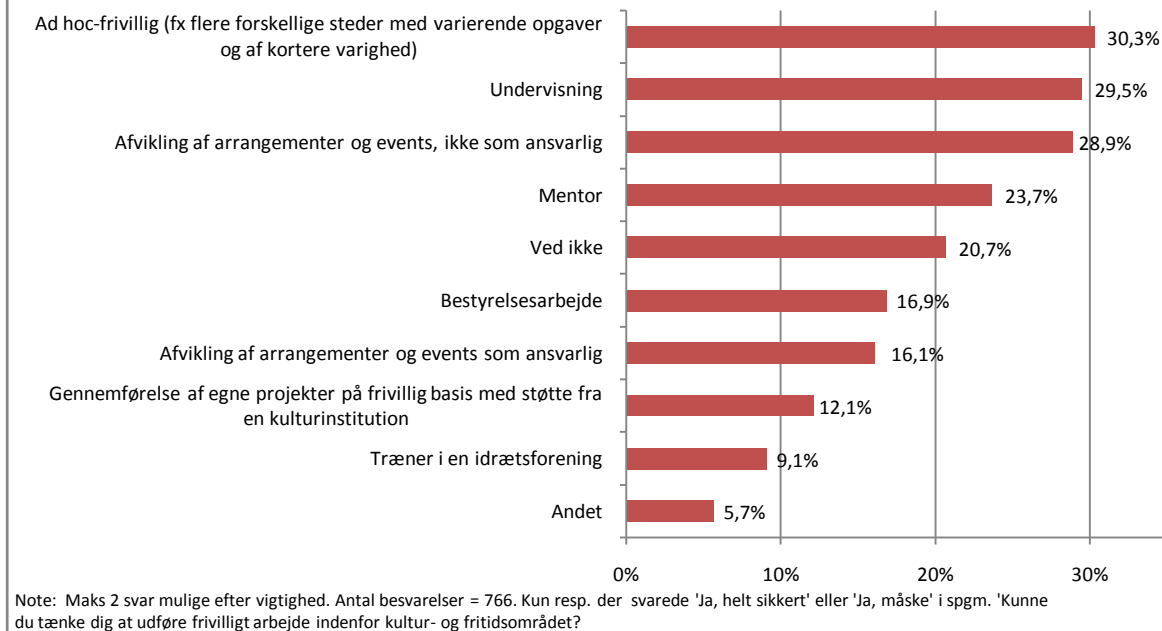
De københavnere, der i dag ikke er frivillige, men som angiver, at de helt sikkert eller måske kunne tænke sig at blive frivillige, er blevet spurgt, hvilke former for frivilligt arbejde, de kunne tænke sig at udføre. Ad-hoc opgaver, hjælp til afvikling af arrangementer samt undervisning og mentorordninger er de hyppigst angivne svar. Da events og arrangementer som oftest er enkeltstående begivenheder, kan denne type af frivilligt arbejde i høj grad karakteriseres som ad-hoc frivillighed. Ad-hoc frivillighed er således den klart mest attraktive form for frivilligt arbejde blandt de, der angiver at de måske kunne forestille sig at yde en frivillig indsats.

Mulighed for fleksibilitet og korterevarende opgaver, er afgørende for københavnernes interesse i at udføre frivilligt arbejde på kultur- og fritidsområdet. Afgrænsede forløb foretrækkes, således at den frivillige forpligter sig for en overskuelig periode

40 % af de adspurgte er villige til at yde en frivillig indsats ca. én gang om måneden, mens 17 % svarer mindre end én gang om måneden – denne fordeling passer fint med det overvejende ønske om ad-hoc frivillighed.

Der er i øvrigt ikke nogen nævneværdige forskelle på svarene, når man ser adskilt på de, der har svaret 'Ja, helt sikkert' og 'Ja, måske' til, om de kunne tænke sig at blive frivillige.

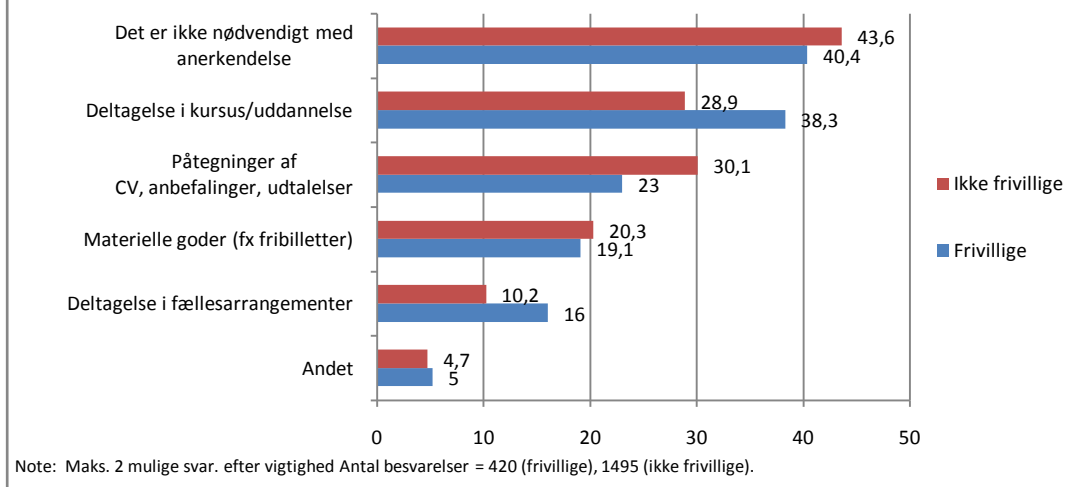
Figur 21. Hvilke former for frivilligt arbejde kunne du tænke dig at udføre? Borgerpanel 2013 (%)

Både de frivillige og de ikke-frivillige, er blevet spurgt til, hvordan Københavns Kommune (og andre samarbejdspartnere) kan anerkende frivilligt arbejde. En meget stor del af både de frivillige og de ikke-frivillige mener ikke, at frivilligt arbejde behøver anerkendelse fra Københavns Kommune eller andre. Dette kan ses som udtryk for, at frivilligt arbejde i høj grad er en uselvsk aktivitet, hvilket understreges af, at ca. 37 % af de frivillige angiver, at en indsats for andre er motivationen for deres frivillige engagement (jf. figur 18).

De frivillige efterspørger mulighed for deltagelse i kurser/uddannelse. Omvendt ønsker de ikke-frivillige i højere grad anerkendelse i form af påtegninger af CV o.lign. – såfremt de altså udførte frivilligt arbejde.

Figur 22. Hvordan kan Københavns Kommune og andre samarbejdspartnere anerkende frivillig indsats? Opdelt i frivillige i dag og ikke frivillige. Borgerpanel 2013 (%)

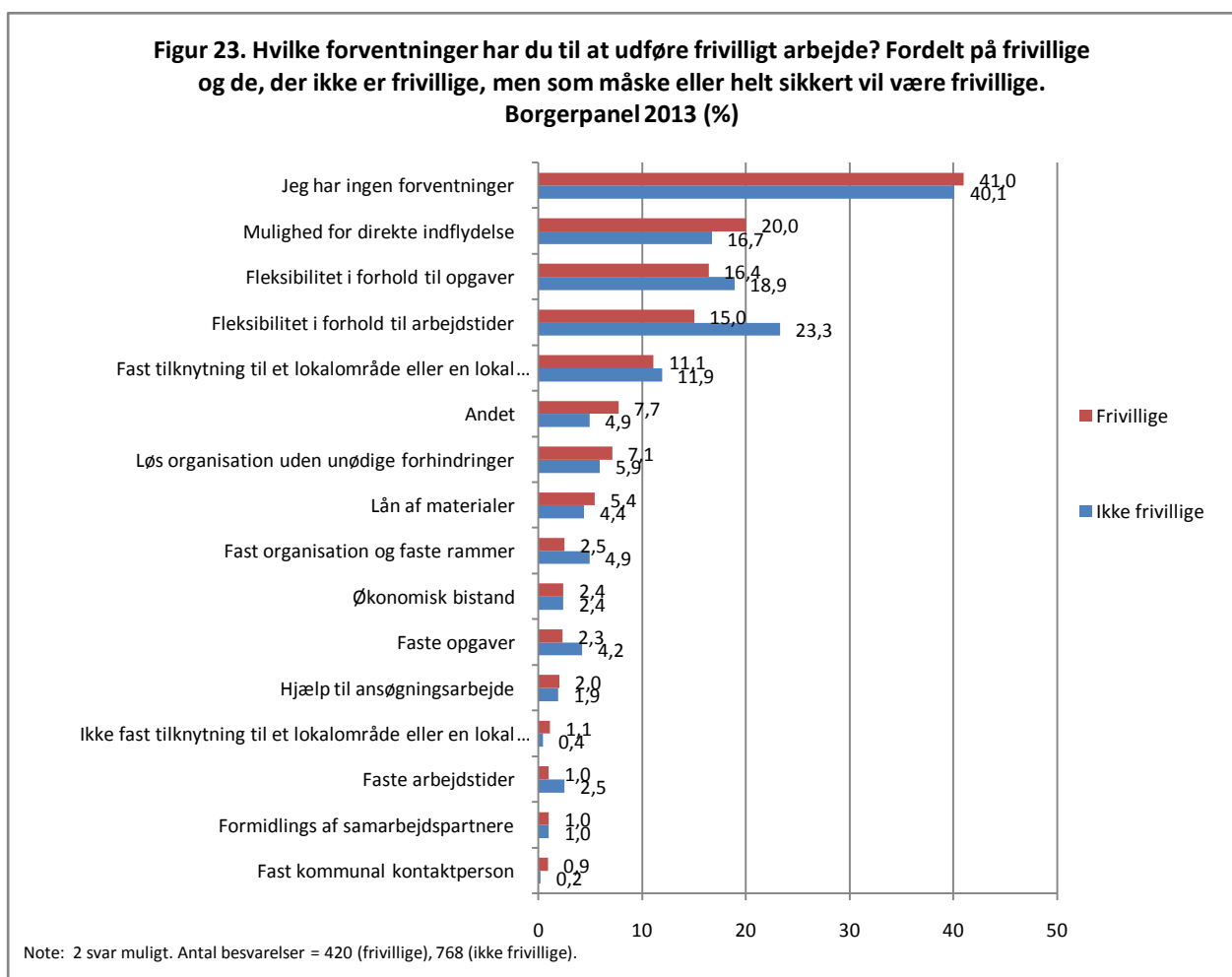

Alle adspurgte københavnere har svaret på, hvilke forventninger de har til at udføre frivilligt arbejde (figur 23 nedenfor). Ca. 40 % af både frivillige og ikke-frivillige angiver, at de ingen forventninger har. De øvrige hyppige svar er fleksibilitet i forhold til hhv. arbejdsopgaver og arbejdstider, muligheder for direkte indflydelse samt fast tilknytning til et lokalområde eller en lokal institution.

23 % af de, der ikke er frivillige mod 15 % af de, der allerede er frivillige, mener at fleksibilitet i forhold til arbejdstider er vigtig. Dette stemmer overens med de ikke-frivilliges præference for ad-hoc opgaver og hjælp til afvikling af arrangementer og event – disse former for frivilligt arbejde er netop præget af tidsmæssig fleksibilitet.

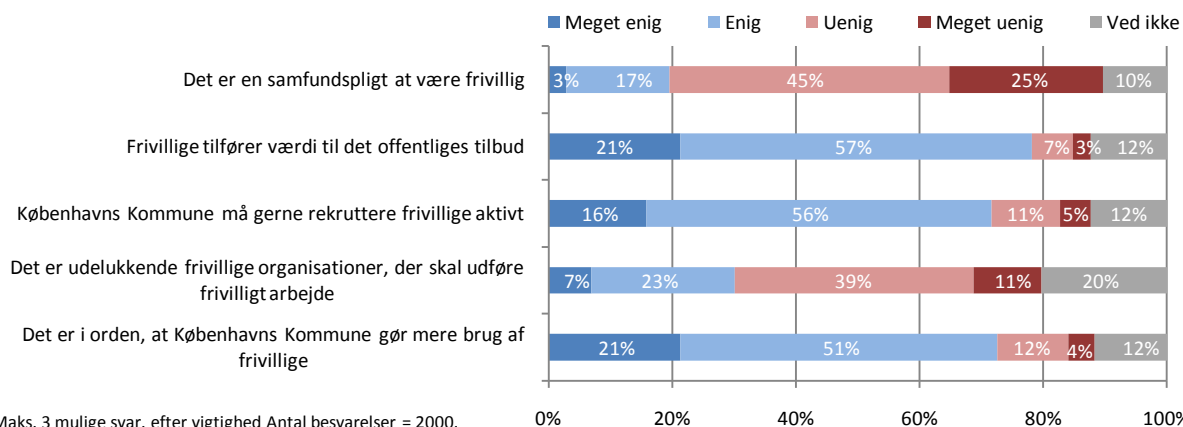
Relativt få af både de frivillige og ikke-frivillige, angiver en forventning om faste arbejdstider og faste opgaver i forbindelse med en frivillig indsats. Dette kan tages som et udtryk for fleksibilitet fra respondentens side, men det kan lige såvel tages som et udtryk for, at respondenterne ikke ønsker at være bundet af ensartede opgaver eller faste arbejdstider.

Københavnerne holdninger til frivillighed

Endelig er københavnere blevet spurgt til deres holdninger til en række aspekter vedrørende frivilligt arbejde.

Figur 24. Hvordan forholder du dig til følgende udsagn om frivillighed? Alle københavnere. Borgerpanel 2013 (%)

Københavnerne er i overvejende grad positivt indstillede overfor, at Københavns Kommune gør brug af frivillige i opgaveløsningen – kun 16 % af københavnerne mener ikke, at Københavns Kommune bør gøre brug af frivillige. Dog siger 30 %, at det kun bør være frivillige organisationer, der gør brug af frivillige.

Over 2/3 mener, at det er i orden, at Københavns Kommune rekrutterer frivillige aktivt og hele 78 % mener, at frivilligt arbejde tilfører værdi til offentlige tilbud. Københavnerne giver således samlet set udtryk for, at frivillighed bidrager positivt til den kommunale opgaveløsning, men at det er vigtigt, at det frivillige arbejde er netop frivilligt. Det sidste er vigtigt at være opmærksom på i forhold til rekruttering af frivillige – rekrutteringsindsatsen skal basere sig på lyst og ikke blive gjort til et spørgsmål om samvittighed.